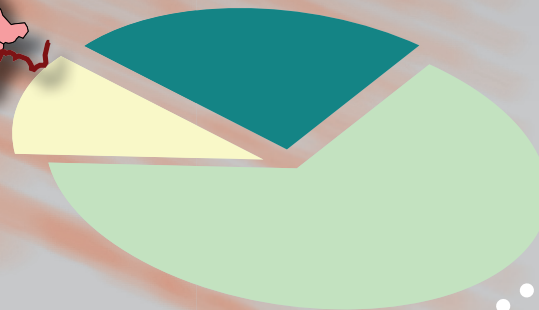
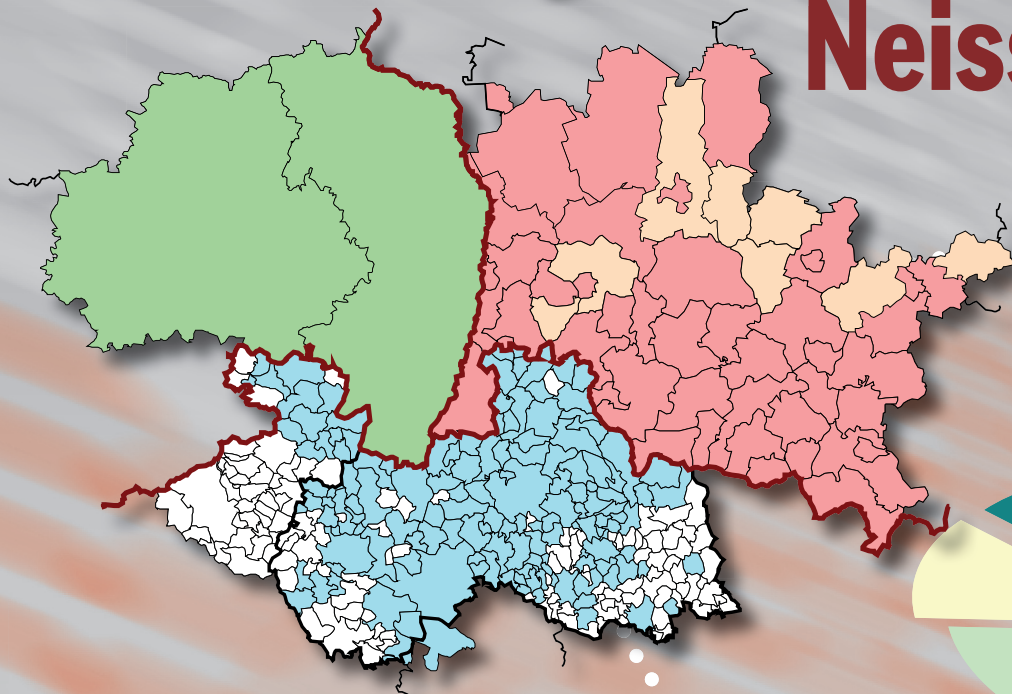

Okresy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

grafy

kartogramy

Okresy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

grafy

---

kartogramy

OBSAH

Úvod	3
Členské obce a okresy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa	5
Vybraná města	6
Hustota obyvatelstva	7
Zemědělská půda	8
Lesní plocha	9
Chráněná území	10
Obyvatelstvo	11
Věkové složení obyvatelstva	12
Porodnost a úmrtnost	15
Přírůstek (úbytek) obyvatel přirozenou měnou	18
Saldo migrace	19
Saldo zahraniční migrace	20
Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel	21
Sňatečnost	22
Rozvodovost	23
Nezaměstnanost	24
Ekonomické subjekty	28
Průměrná hrubá měsíční mzda	29
Hraniční přechody	30
Motorová vozidla	31
Dopravní nehody	32
Cestovní ruch	33
Bytová výstavba	35
Zdravotnictví	37
Příčiny úmrtí	41
Zařízení sociální péče	43
Průměrný důchod	44
Volby do Evropského parlamentu	45

ÚVOD

Za nedlouho uplyne dvacet let od založení Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, který vznikl jako první subjekt této formy přeshraniční spolupráce v České republice 21. prosince 1991. Euroregion Neisse-Nisa-Nysa je regionem tří hraničních oblastí nacházejících se v oblasti tzv. Trojmezí, kde se stýkají hranice Spolkové republiky Německo, České republiky a Polska. Oblast euroregionu dlouhodobě spojuje množství společných zájmů i problémů, které pramení v provázané historii a vzájemných vazbách.

Území euroregionu je vymezeno počtem jeho členských obcí a okresů. K 31. 12. 2008 bylo členem české části euroregionu 141 obcí nacházejících se na území okresů Libereckého kraje (126 obcí) a okresů Děčín (14 obcí) a Mladá Boleslav (1 obec). Německou část euroregionu územně tvoří okresy Bautzen a Görlitz, které jsou současně členy německé části euroregionu. Na polské straně euroregionu bylo k 31. 12. 2008 evidováno 8 členských okresů (Jelenia Góra, bolesławiecki, jaworski, jeleniogórski, kamiennogórski, lubański, lwówecki, zgorzelecki, zlotoryjski) a dalších 44 obcí nacházejících se na území členských i nečlenských okresů.

S ohledem na nízkou dostupnost statistických údajů za malé územní jednotky, kterými jsou obce, jsou údaje o Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa zveřejňovány za okresy, na nichž se většina členských obcí nachází. V tomto právě předkládaném materiálu jsou za euroregion považovány okresy Libereckého kraje, okresy Bautzen a Görlitz a již zmiňovaných osm okresů z Dolnoslezského vojvodství. Tato územní agregace umožňuje publikovat daleko větší množství statistických údajů a zaručuje výrazně vyšší analytickou hodnotu dat.

Předkládaná publikace navazuje na celou řadu již vydaných materiálů zpracovaných na základě spolupráce pracovníků Českého statistického úřadu Liberec, Statistického zemského úřadu Svobodného státu Sachsen v Kamenz a Statistického úřadu Wrocław – pracoviště Jelenia Góra. Záměrem autorů bylo prostřednictvím přehledných map, grafů a tabulek předložit zajímavé údaje o okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, postihnout aktuální stav příslušných jevů a současně doplnit informace o jejich vývoji.

Rozsáhlá část materiálu je zaměřena na populační vývoj euroregionu. Z prezentovaných výstupů je patrné, že demografické stárnutí obyvatelstva významně zasahuje všechny části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. V této souvislosti není překvapivé, že představitelé všech regionů, na jejichž území se uskupení nachází, se připojili k deklaraci evropských regionů nazvané „Demografická změna jako regionální výzva“.

Demografické změny, ke kterým dochází, souvisí bezprostředně i s dalším sociálněekonomickým vývojem euroregionu. Proto je další část materiálu věnována aspektům vývoje na trhu práce – nezaměstnanosti a výši průměrné hrubé měsíční mzdy. Předkládaná publikace však neopomíná ani další zajímavé oblasti, kterými jsou mimo jiné cestovní ruch, bytová výstavba, dopravní nehody, zdravotnictví, zařízení sociální péče, výše průměrného důchodu a také výsledky voleb do Evropského parlamentu.

ČLENSKÉ OBCE A OKRESY EUROREGIONU NEISSE-NISA-NYSA

Euroregion Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

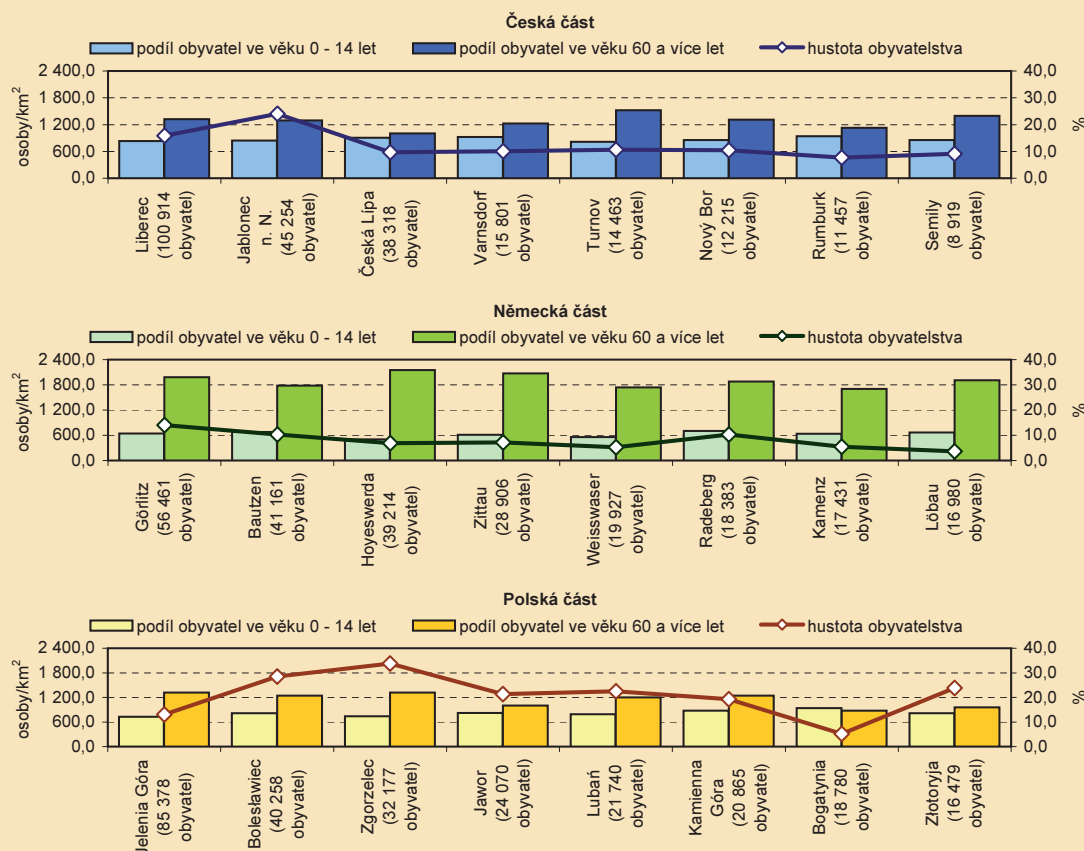

K největším městům Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa z hlediska rozlohy patří Jelenia Góra na polské straně (109,2 km²) a Liberec na české straně uskupení (106,1 km²). S ohledem na počet obyvatel je největším městem Liberec, ve kterém k 31. 12. 2008 žilo 100 914 obyvatel. Mezi roky 2000 a 2008 se počet obyvatel navýšil pouze ve 4 městech euroregionu – ve městě Zittau o 5,3 %, Rumburk o 3,8 %, Liberec o 1,8 % a Löbau o 1,5 %. Ostatní města zaznamenala úbytek počtu obyvatel, nejvyšší pokles byl zjištěn ve městě Weisswasser (o 23,7 %) a Hoyeswerda (o 21,9 %). Nejvíce obyvatel ve věku 0 – 14 let žilo ke konci roku 2008 ve městě Bogatynia (15,7 %) a Rumburk (15,6 %), nejvyšší zastoupení obyvatel starších 60 let pak bylo patrné především v německých městech – Hoyeswerda (35,9 %), Zittau (34,6 %) a Görlitz (33,0 %).

Vybraná města v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

stav k 31.12.

Město	Výměra k 31. 12. 2008 (km ²)	Obyvatelstvo			
		2000	2008		
			celkem	z toho ve věku	
			0 - 14 let	60 a více let	
Česká část					
Liberec	106,1	99 155	100 914	13 979	22 232
Jablonec nad Nisou	31,4	45 428	45 254	6 378	9 745
Česká Lípa	66,1	39 914	38 318	5 779	6 398
Varnsdorf	26,2	16 042	15 801	2 427	3 231
Turnov	22,7	14 686	14 463	1 965	3 673
Nový Bor	19,5	12 455	12 215	1 740	2 668
Rumburk	24,7	11 037	11 457	1 792	2 158
Semily	16,3	9 125	8 919	1 275	2 078
Německá část					
Görlitz	67,2	61 599	56 461	6 046	18 631
Bautzen	66,6	43 353	41 161	4 662	12 230
Hoyeswerda	95,1	50 203	39 214	3 289	14 071
Zittau	66,7	27 454	28 906	2 950	9 993
Weisswasser	63,3	26 107	19 927	1 860	5 774
Radeberg	29,7	18 745	18 383	2 151	5 757
Kamenz	53,2	19 010	17 431	1 846	4 949
Löbau	78,7	16 721	16 980	1 892	5 407
Polská část					
Jelenia Góra	109,2	89 569	85 378	10 309	18 721
Bolesławiec	23,6	42 302	40 258	5 459	8 324
Zgorzelec	15,9	34 302	32 177	3 978	7 078
Jawor	18,8	24 981	24 070	3 304	4 013
Lubań	16,1	23 239	21 740	2 867	4 359
Kamienna Góra	18,0	22 413	20 865	3 042	4 335
Bogatynia	59,9	19 510	18 780	2 945	2 744
Złotoryja	11,5	17 031	16 479	2 236	2 624

HUSTOTA OBYVATELSTVA

Území a rozloha okresů Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

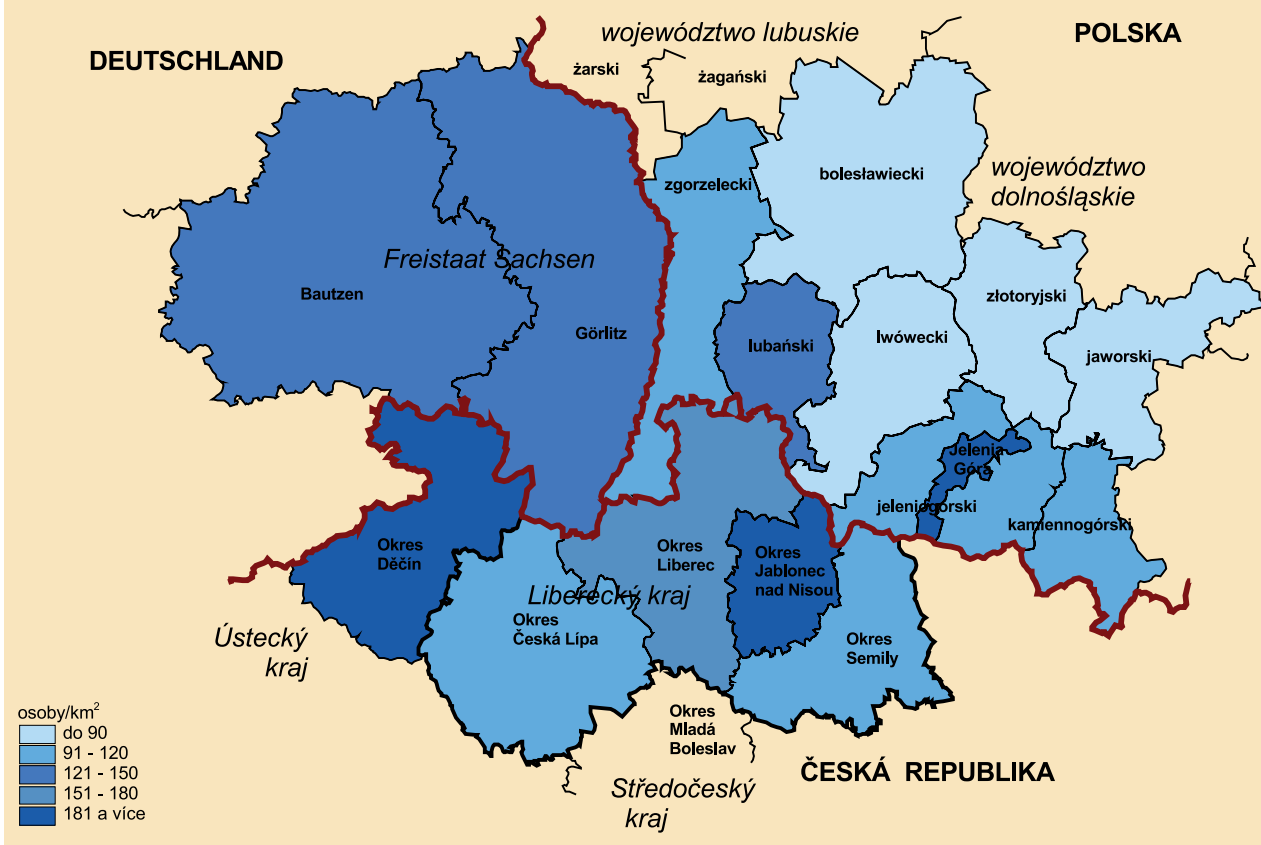
stav k 31. 12.

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000			2008		
	počet obcí	rozloha (km ²)	počet obyvatel na 1 km ²	počet obcí	rozloha (km ²)	počet obyvatel na 1 km ²
Česká část						
Česká Lípa	60	1 137	93	57	1 073	97
Jablonec nad Nisou	34	402	219	34	402	224
Liberec	57	925	172	59	989	170
Semily	65	699	108	65	699	107
Celkem	216	3 163	136	215	3 163	138
Německá část						
Bautzen	63	2 391	152	63	2 391	138
Görlitz	61	2 106	153	61	2 106	135
Celkem	124	4 497	153	124	4 497	136
Polská část						
Jelenia Góra, město	1	109	827	1	109	782
Bolesławiecki	6	1 303	68	6	1 304	68
Jaworski	6	581	91	6	582	89
Jeleniogórski	9	628	102	9	627	102
Kamiennogórski	4	396	120	4	396	116
Lubański	7	428	136	7	428	132
Lwówecki	5	710	69	5	710	67
Zgorzelecki	7	838	115	7	839	111
Złotoryjski	6	575	81	6	576	79
Celkem ¹⁾	52	5 592	107	52	5 595	104
Euroregion						
Celkem ERN	392	13 252	129	391	13 255	123

¹⁾ včetně obce Gozdznica

Jednotlivé okresy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa se vyznačují velmi rozdílnou sídelní strukturou. Zatímco v české části se nachází velké množství malých obcí a průměrná rozloha obce k 31. 12. 2008 činila pouze 15 km², v německé části euroregionu dosáhla průměrná rozloha obce ke stejnému datu 36 km² a v polské části dokonce 108 km². Rozdíly v sídelní struktuře se projevují i v úrovni hustoty zalidnění. Nejvyšší hustotu zalidnění tradičně vykazuje česká část euroregionu, a to 138 obyvatel na km². V německé části euroregionu žilo k 31. 12. 2008 v průměru 136 obyvatel na km² a v polské části 104 obyvatel na km². Mezi okresy euroregionu pak vykazuje nejvyšší hustotu zalidnění město s právy okresu Jelenia Góra (782 osob na km²) a nejnižší okres lwówecki (67 obyvatel na km²).

Hustota obyvatelstva k 31. 12. 2008

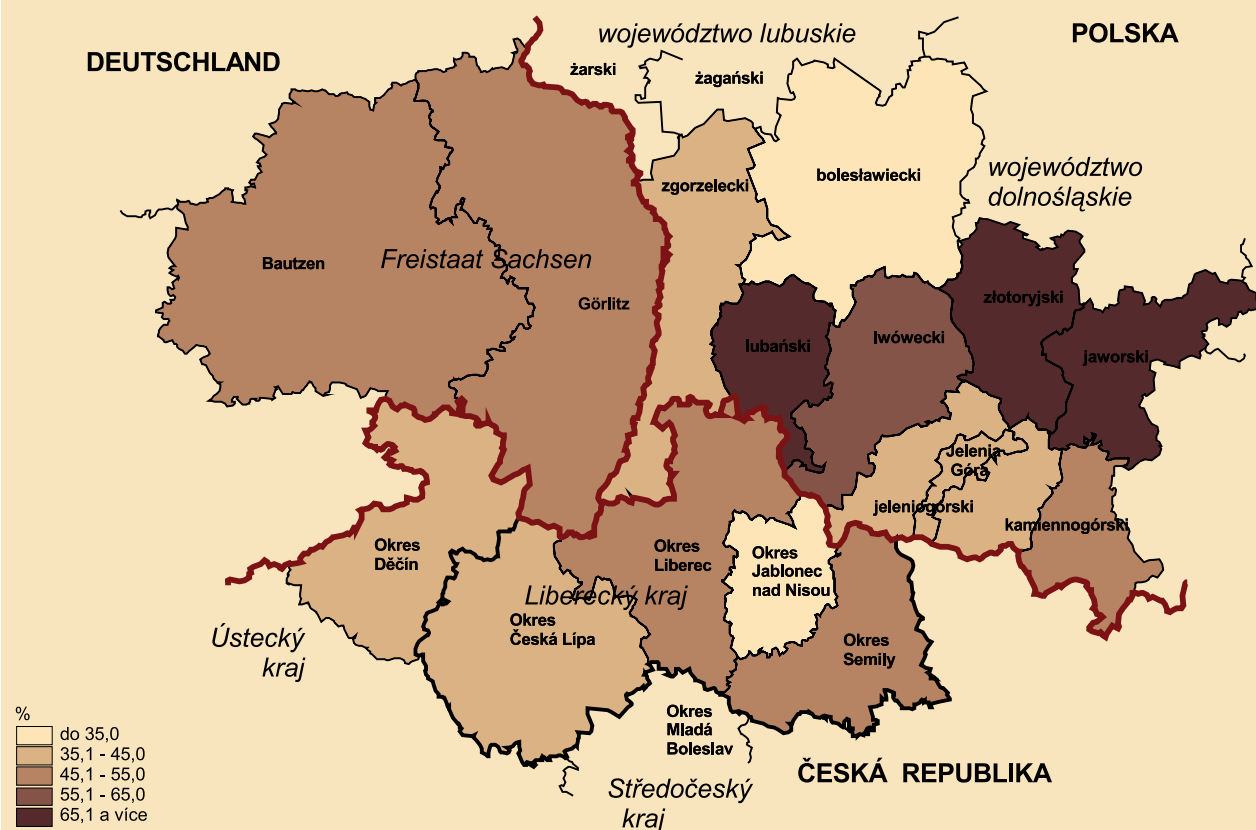

ZEMĚDĚLSKÁ PŮDA

Zemědělská půda tvořila k 31. 12. 2008 celkem 47,2 % (625 228 ha) rozlohy území okresů Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (1 325 313 ha). Největší část této půdy se s ohledem na reliéf krajiny nacházela na polské straně euroregionu (44,4 %), naopak nejméně se na celkové rozloze zemědělské půdy v rámci euroregionu podílela česká strana (22,4 %). Zastoupení zemědělské půdy na celkové rozloze v jednotlivých částech euroregionu potvrzuje, že nejvyšší podíl zemědělské půdy byl evidován v okresech na polské straně euroregionu (49,7 %), z toho nejvyšší zastoupení této půdy vykázal okres zlotoryjski (72,4 %). Na území německých okresů euroregionu zemědělská půda tvořila 46,1 % (nejvíce v okrese Bautzen – 46,3 %) a na území českých okresů 44,3 % (nejvíce v okrese Semily – 53,5 %).

Podíl zemědělské půdy na celkové výměře k 31. 12. 2008

Pozn.: polská část - údaje k 1. 1. 2009

Zemědělská půda v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Rozloha celkem (ha)	z toho zemědělské půda	
		celkem (ha)	%
Česká část ¹⁾			
Česká Lípa	107 289	42 779	39,9
Jablonec nad Nisou	40 230	12 926	32,1
Liberec	98 886	47 113	47,6
Semily	69 892	37 370	53,5
Celkem	316 297	140 188	44,3
Německá část			
Bautzen	239 065	110 683	46,3
Görlitz	210 608	96 554	45,8
Celkem	449 673	207 237	46,1
Polská část ²⁾			
Jelenia Góra, město	10 922	4 382	40,1
Bolesławiecki	130 351	39 935	30,6
Jaworski	58 155	40 842	70,2
Jeleniogórski	62 714	25 398	40,5
Kamiennogórski	39 569	21 597	54,6
Lubański	42 830	28 675	67,0
Lwówecki	70 969	41 150	58,0
Zgorzelecki	83 864	33 630	40,1
Złotoryjski	57 581	41 668	72,4
Celkem ³⁾	559 343	277 803	49,7
Euroregion			
Celkem ERN	1 325 313	625 228	47,2

¹⁾ zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální

²⁾ stav k 1. 1. 2009

³⁾ včetně obce Gozdznica

LESNÍ PLOCHA

Lesní plochy v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Rozloha celkem (ha)	z toho lesní plochy	
		celkem (ha)	%
Česká část ¹⁾			
Česká Lípa	107 289	50 149	46,7
Jablonec nad Nisou	40 230	22 297	55,4
Liberec	98 886	41 758	42,2
Semily	69 892	26 030	37,2
Celkem	316 297	140 233	44,3
Německá část ²⁾			
Bautzen	239 065	83 227	34,8
Görlitz	210 608	74 464	35,4
Celkem	449 673	157 691	35,1
Polská část ²⁾			
Jelenia Góra, město	10 922	3 765	34,5
Bolesławiecki	130 351	79 744	61,2
Jaworski	58 155	13 385	23,0
Jeleniogórski	62 714	32 085	51,2
Kamiennogórski	39 569	15 195	38,4
Lubański	42 830	10 673	24,9
Lwówecki	70 969	2 846	4,0
Zgorzelecki	83 864	41 783	49,8
Złotoryjski	57 581	12 332	21,4
Celkem ³⁾	559 343	213 481	38,2
Euroregion			
Celkem ERN	1 325 313	511 405	38,6

¹⁾ zdroj: Český úřad zeměměřičský a katastrální

²⁾ stav k 1. 1. 2009

³⁾ včetně obce Gozdnica

Lesní plocha je nejvíce zastoupena v okresech na české straně euroregionu, kde tvoří více než 44 % celkové rozlohy. Lesy jsou však pro českou část euroregionu významným přírodním zdrojem i v kontextu s celou Českou republikou. Ve srovnání s českou stranou vykazuje jak německá, tak polská část euroregionu, ve své struktuře půdy relativně nízké zastoupení lesních ploch – 38,2 % v případě polské a 35,1 % v případě německé části. V úhrnu se tak na území okresů Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa nachází 511 405 ha lesní půdy, což představuje 38,6 % celkové rozlohy euroregionu. Nejvíce se však na uvedené celkové rozloze lesních pozemků euroregionu podílí polská část (44,4 %), dále pak německá část (33,1 %) a česká část (22,4 %).

Podíl lesních ploch na celkové výměře k 31. 12. 2008

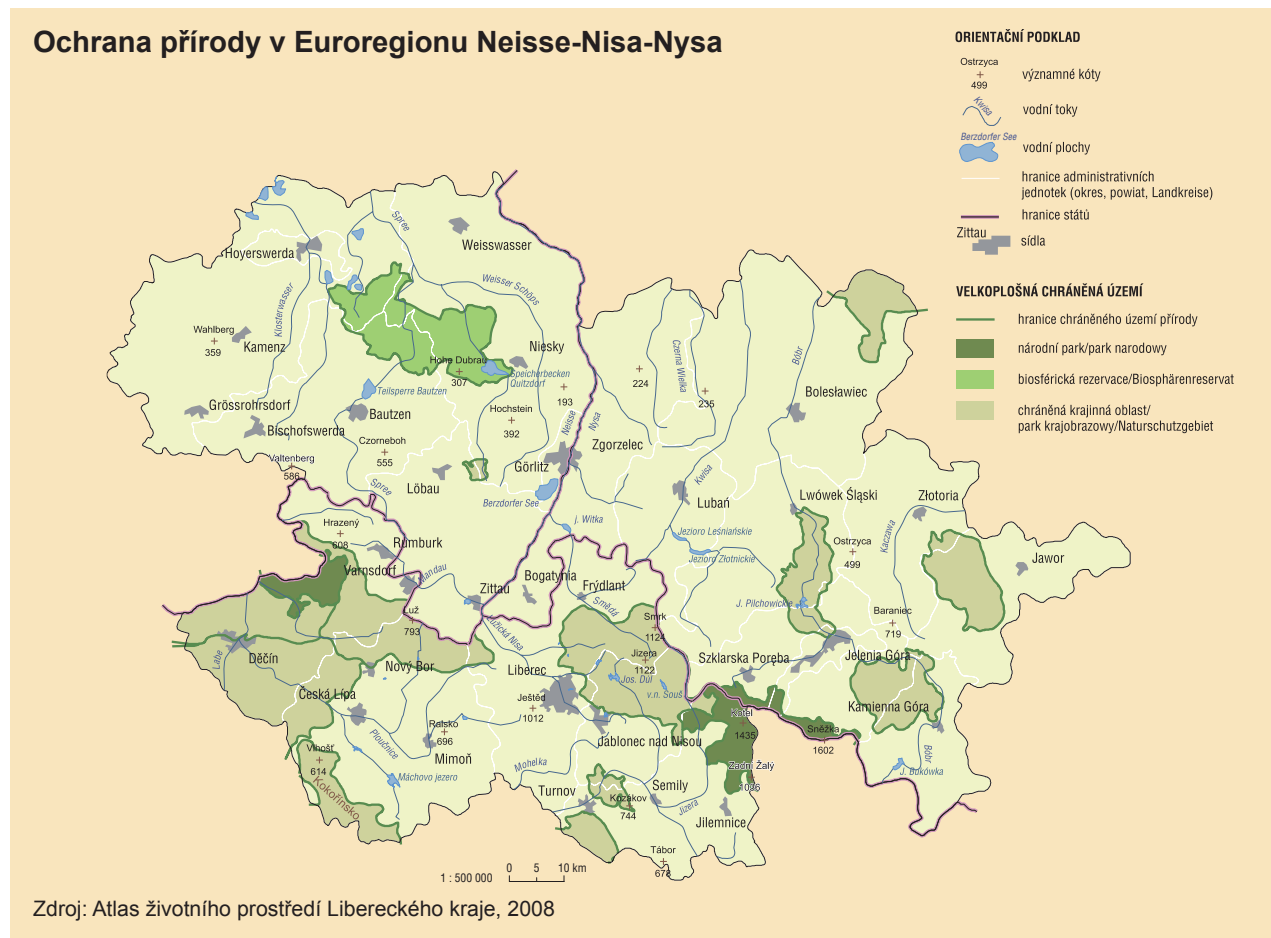

CHRÁNĚNÁ ÚZEMÍ

Chráněná území jsou oblasti chráněné právem s ohledem na přírodní, krajinné a další hodnoty. Systém chráněných území v české části euroregionu zahrnuje mimo jiné národní parky, národní přírodní památky a rezervace, přírodní rezervace a chráněné krajinné oblasti, v polské části např. národní parky, biosférické, přírodní a krajinné rezervace a chráněná krajinná území. V německé části euroregionu jsou to pak biosférické rezervace, přírodní parky a rezervace a chráněná krajinná území. Do české a polské části euroregionu zasahuje národní park Krkonoše. K nejrozsáhlejším chráněným územím na české straně patří Jizerské a Lužické hory, na polské straně chráněné krajinné území Karkonosze – Góry Izerskie. Na německé straně svou rozlohou dominuje biosférická rezervace Oberlausitzer Heide- und Teichlandschaft.

Ochrana přírody v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Chráněná území v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Chráněná území (počet)

Česká část ¹⁾

Národní parky - 2

Krkonošský národní park, České Švýcarsko

Chráněné krajinné oblasti - 6

České středohoří, Český ráj, Jizerské hory, Kokořínsko, Labské pískovce, Lužické hory

Národní přírodní památky - 11

Bozkovské dolomitové jeskyně, Březinské tisy, Čertova zeď, Kozákov, Panská skála, Peklo, Pravčická brána, Strážník, Suché skály, Swamp, Zlatý vrch

Národní přírodní rezervace - 8

Břehyně-Pecopala, Jezevčí vrch, Jizerskohorské bučiny, Karlovské bučiny, Novozámecký rybník, Rašeliniště Jizerky, Rašeliniště Jizery, Růžák

Přírodní rezervace - 55

Německá část ²⁾

Biosférické rezervace - 1

Oberlausitzer Heide- u. Teichlandschaft

Přírodní parky - 1

Zittauer Gebirge

Přírodní rezervace - 41

Krajinná chráněná území - 39

Polská část ³⁾

Národní parky - 1

Karkonoski Park Narodowy

Biosférické rezervace - 1

Miedzynarodowy Bilateralny Rezerwat Biosfery "Karkonosze/Krkonoše"

Chráněná krajinná území - 6

Obszar chronionego krajobrazu Karkonosze-Góry Izerskie, Obszar chronionego krajobrazu Grodziec, Obszar chronionego krajobrazu Ostrzyca Probuszczowicka, Obszar chronionego krajobrazu, Obszar chronionego krajobrazu

Přírodní rezervace - 20

Krajinné rezervace - 4

¹⁾ zdroj: Agentura ochrany přírody a krajiny ČR

²⁾ stav k 1. 1. 2009

³⁾ zdroj: Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska - Centralny Rejestr Form Ochrony Przyrody (rop.mos.gov.pl)

OBYVATELSTVO

Obyvatelstvo v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

stav k 31. 12.

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000			2008		
	obyva- telstvo celkem	z toho ženy	prů- měr- ný věk	obyva- telstvo celkem	z toho ženy	prů- měr- ný věk
Česká část						
Česká Lípa	106 207	54 055	36,2	103 990	52 809	38,6
Jablonec nad Nisou	88 252	45 741	38,6	90 076	46 240	40,4
Liberec	159 344	81 897	38,6	168 561	86 268	40,1
Semily	75 318	38 506	39,0	74 698	37 988	41,0
Celkem	429 121	220 199	38,1	437 325	223 305	40,0
Německá část						
Bautzen	363 677	185 166	41,9	328 990	166 161	45,8
Görlitz	323 025	165 893	42,9	284 790	145 545	46,9
Celkem	686 702	351 059	42,3	613 780	311 706	46,3
Polská část						
Jelenia Góra, město	90 130	47 807	40,0	85 378	45 446	42,2
Bolesławiecki	88 005	45 185	33,8	88 848	45 874	36,6
Jaworski	53 116	27 094	35,5	51 761	26 432	37,6
Jeleniogórski	63 967	33 588	37,2	63 757	33 296	38,6
Kamiennogórski	47 361	24 393	36,3	45 723	23 572	37,9
Lubański	58 227	30 182	36,0	56 427	29 273	37,5
Lwówecki	49 064	25 196	35,9	47 516	24 430	37,5
Zgorzelecki	96 479	49 489	35,9	93 408	48 160	37,9
Złotoryjski	46 464	23 885	33,9	45 447	23 362	36,5
Celkem ¹⁾	596 377	308 658	36,2	581 663	301 611	38,0
Euroregion						
Celkem ERN	1 712 200	879 916		1 632 768	836 622	

¹⁾ včetně obce Gozdnicza

V okresech na české straně euroregionu žilo ke konci roku 2008 celkem 437,3 tisíc obyvatel, v polské části 581,7 tisíc a v německé 613,8 tisíc obyvatel. V období let 2000 a 2008 se nejvýrazněji změnil počet obyvatel v německé části euroregionu, když celkový úbytek dosáhl 72,9 tisíc obyvatel (10,6 %). Česká část euroregionu vykázala mezi sledovanými roky celkový přírůstek počtu obyvatel ve výši 8,2 tisíc osob (1,9 %) a polská část úbytek 14,7 tisíc osob (2,5 %). V populaci obyvatel euroregionu převažují ženy. Nejnižší podíl žen byl k 31. 12. 2008 vykázan v německé části (50,8 %), v české části činil tento podíl 51,1 % a v polské 51,9 %. Nejvyšší průměrný věk obyvatel 46,3 let pak byl k 31. 12. 2008 vykázan v německé části euroregionu, v české části dosáhl průměrný věk obyvatel 40,0 let a v polské 38,0 let.

Průměrný věk obyvatel k 31. 12. 2008

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Z údajů o věkovém složení obyvatelstva je patrné, že demografické stárnutí populace zasahuje všechny části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Nepříznivý demografický vývoj je charakteristický snižováním podílu 0 – 14letých obyvatel na jedné straně a růstem zastoupení obyvatel starších 60 let na straně druhé. Podíl dětí ve věku 0 – 14 let na celkové populaci se mezi roky 2000 a 2008 nejvýrazněji snížil v polské části euroregionu, a to o 3,9 procentních bodů. Česká část euroregionu zaznamenala pokles o 2,1 procentní body a německá část o 2,3 procentní body. Ve srovnání jednotlivých částí euroregionu bylo v roce 2000 nejvyšší zastoupení 0 – 14letých dětí zjištěno v polské části euroregionu (18,5 %), zatímco v roce 2008 tvořily děti v tomto věku největší část populace (14,8 %) na české straně.

Podíl obyvatel ve věku 0 - 14 let na celkovém počtu obyvatel k 31. 12. 2008

Obyvatelstvo podle věkových skupin v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

stav k 31. 12.

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000					2008				
	obyva- telstvo celkem	v tom ve věku (%)			obyva- telstvo celkem	v tom ve věku (%)				
		0 - 14 let	15 - 59 let	60 a více let		0 - 14 let	15 - 59 let	60 a více let		
Česká část										
Česká Lípa	106 207	18,2	67,5	14,3	103 990	15,7	65,8	18,5		
Jablonec nad Nisou	88 252	16,4	66,0	17,6	90 076	14,4	64,0	21,6		
Liberec	159 344	16,3	66,1	17,5	168 561	14,6	64,1	21,2		
Semily	75 318	16,8	63,6	19,7	74 698	14,1	62,7	23,1		
Celkem	429 121	16,9	66,0	17,1	437 325	14,8	64,3	21,0		
Německá část										
Bautzen	363 677	13,5	61,4	25,1	328 990	11,1	59,6	29,3		
Görlitz	323 025	13,0	60,4	26,7	284 790	10,7	57,8	31,5		
Celkem	686 702	13,2	60,9	25,8	613 780	10,9	58,8	30,3		
Polská část										
Jelenia Góra, město	90 130	14,9	66,2	18,9	85 378	12,1	66,0	21,9		
Bolesławiecki	88 005	20,2	64,6	15,2	88 848	15,8	67,2	17,0		
Jaworski	53 116	19,5	64,3	16,2	51 761	14,8	67,6	17,7		
Jeleniogórski	63 967	17,5	65,5	17,0	63 757	14,2	67,9	17,9		
Kamiennogórski	47 361	18,7	63,7	17,6	45 723	15,4	66,0	18,6		
Lubański	58 227	19,1	64,0	16,8	56 427	15,2	66,9	17,9		
Lwówecki	49 064	19,9	63,0	17,2	47 516	15,1	67,3	17,6		
Zgorzelecki	96 479	18,7	65,3	16,0	93 408	14,7	67,4	17,9		
Złotoryjski	46 464	19,8	64,8	15,4	45 447	15,0	69,0	16,0		
Celkem ¹⁾	592 813	18,5	64,8	16,7	578 265	14,6	67,2	18,2		
Euroregion										
Celkem ERN	1 708 636	16,0	63,5	20,5	1 629 370	13,3	63,2	23,5		

¹⁾ včetně obce Gozdznica

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

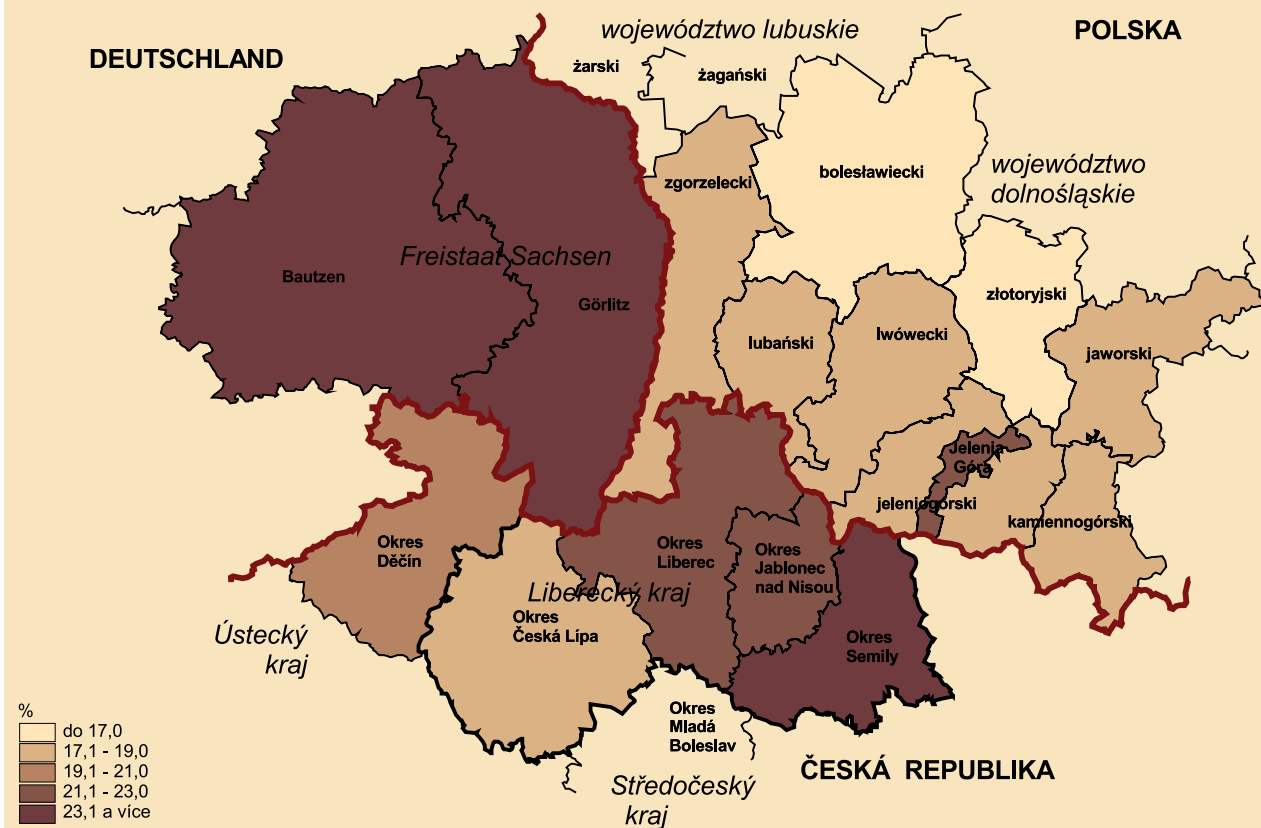
**Obyvatelstvo podle věkových skupin a pohlaví
v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008**

Okres, město s právy okresu, euroregion	Obyvatelstvo ve věku					
	0 - 14 let	z toho ženy (%)	15 - 59 let	z toho ženy (%)	60 a více let	z toho ženy (%)
Česká část						
Česká Lípa	16 324	49,0	68 458	49,4	19 208	57,1
Jablonec nad Nisou	12 957	48,5	57 637	49,8	19 482	57,6
Liberec	24 681	49,2	108 126	49,4	35 754	57,9
Semily	10 559	48,2	46 869	48,9	17 270	57,7
Celkem	64 521	48,8	281 090	49,4	91 714	57,7
Německá část						
Bautzen	36 588	48,8	196 040	47,4	96 362	57,5
Görlitz	30 457	48,9	164 597	47,8	89 736	58,0
Celkem	67 045	48,9	360 637	47,6	186 098	57,7
Polská část						
Jelenia Góra, město	10 309	49,3	56 348	51,0	18 721	62,1
Bolesławiecki	14 003	48,2	59 700	50,0	15 145	61,3
Jaworski	7 644	48,4	34 972	49,1	9 145	60,8
Jeleniogórski	9 085	48,3	43 275	50,4	11 397	62,3
Kamiennogórski	7 044	48,0	30 180	49,1	8 499	63,1
Lubański	8 577	48,1	37 737	49,8	10 113	62,8
Lwówecki	7 196	49,2	31 962	49,1	8 358	62,3
Zgorzelecki	13 706	48,3	63 001	49,8	16 701	60,8
Złotoryjski	6 825	48,9	31 338	49,4	7 284	62,4
Celkem ¹⁾	84 389	48,8	388 513	50,2	105 363	62,2
Euroregion						
Celkem ERN	215 955	48,8	1 030 240	49,0	383 175	59,0

¹⁾ včetně obce Gozdnic

Podíl obyvatel ve věku 60 a více let žijících na území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa se mezi roky 2000 a 2008 navýšil z 20,5 % na 23,5 %. V úhrnu tak v roce 2008 na území euroregionu žilo 383 175 obyvatel nad 60 let, tj. 48,6 % na území německé části euroregionu, 27,5 % na polské a 23,9 % na české straně euroregionu. Nejvyšší zastoupení obyvatel v tomto věku vykazovala jak v roce 2000 tak v roce 2008 německá část euroregionu – v roce 2000 se obyvatelé nad 60 let na celkovém počtu místních obyvatel podíleli z 25,8 % a v roce 2008 již 30,3 %. V české části euroregionu v roce 2008 tvořili 60letí a starší obyvatelé 21,0 % populace a v polské části 18,2 %. V roce 2008 představovali většinu obyvatel starších 60 let ve všech částech euroregionu ženy – 57,7 % shodně v české a německé části a 62,2 % v polské části.

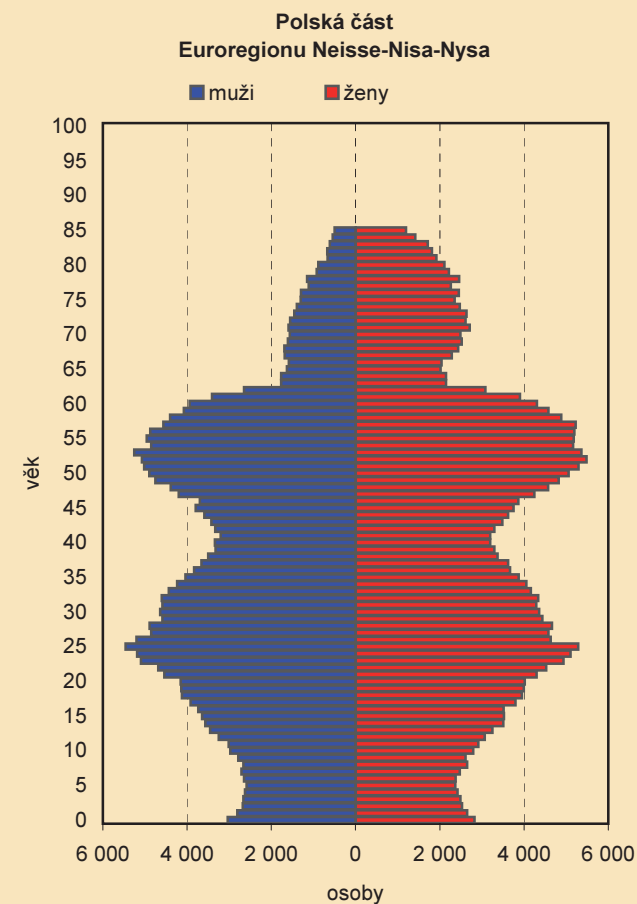
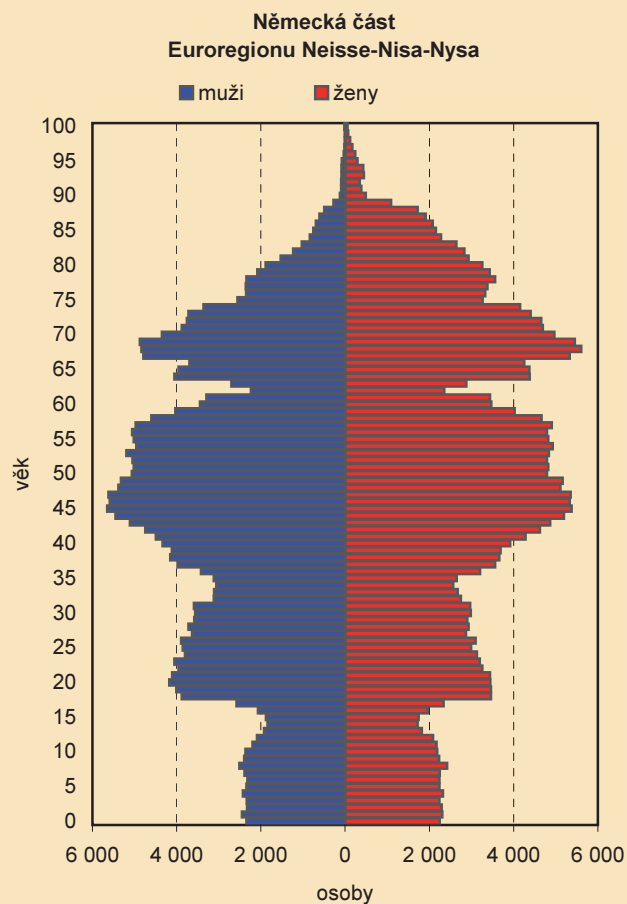
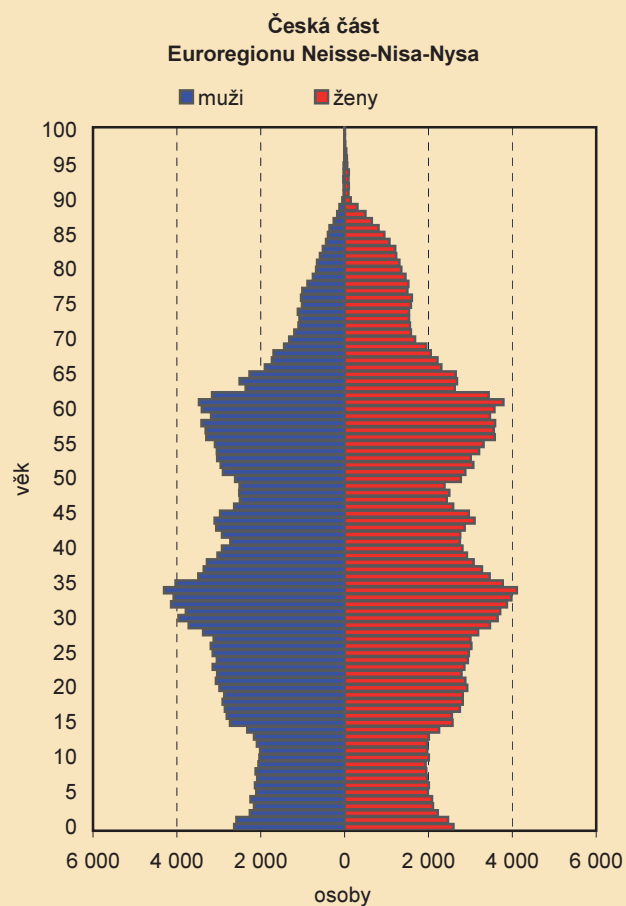
Podíl obyvatel ve věku 60 a více let na celkovém počtu obyvatel k 31. 12. 2008

VĚKOVÉ SLOŽENÍ OBYVATELSTVA

Věkové složení obyvatelstva k 31. 12. 2008

pozn.: údaje za obyvatelstvo ve věku 85 a více let nejsou k dispozici; údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

PORODNOST A ÚMRTNOST

Charakteristiky porodnosti v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Euroregion	Úhrnná plodnost		Živě narození na 1 000 žen ve věku 15 - 44 let	
	2000	2008	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Celkem	1,200	1,564	44,4	55,8
Německá část				
Celkem	1,31	1,50	17,8	21,8
Polská část				
Celkem ¹⁾	.	1,325	42,5	48,6

¹⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Charakteristiky úmrtnosti v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Euroregion	Naděje dožití při narození		Naděje dožití ve věku 60 let	
	2000	2008	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část ¹⁾				
Muži	70,94	73,27	16,4	18,3
Ženy	77,38	79,78	20,4	22,5
Německá část ²⁾				
Muži	75,140	76,760	19,7	20,9
Ženy	81,620	82,710	24,0	24,9
Polská část ³⁾				
Muži	.	69,65	.	16,9
Ženy	.	78,78	.	22,2

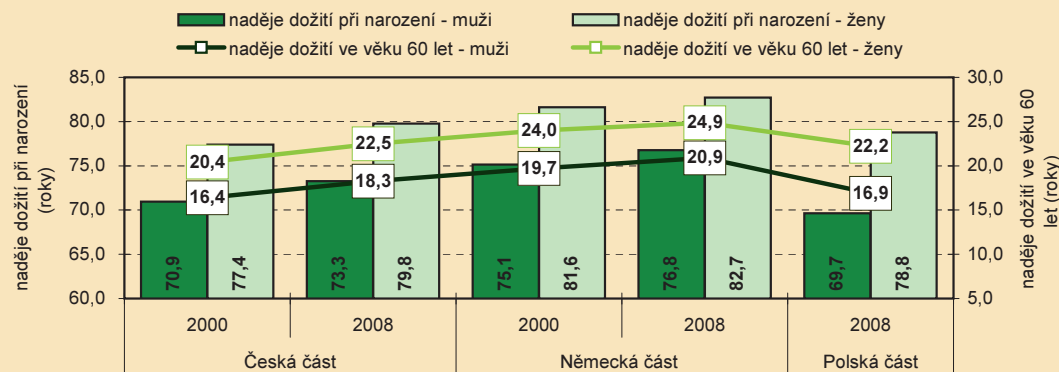
¹⁾ průměr let 1999 - 2000, 2007 - 2008

²⁾ průměr let 2001 - 2003, 2006 - 2008

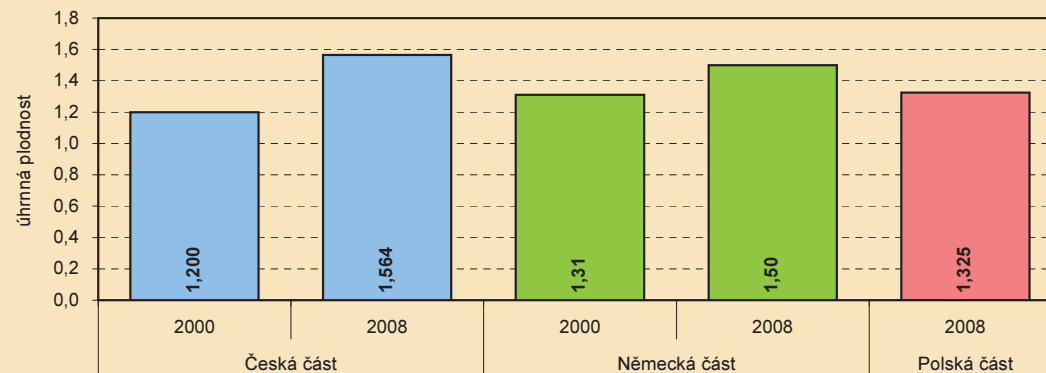
³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Naděje dožití (střední délka života) vyjadřuje počet let, které v průměru ještě prožije osoba právě x-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání, zjištěný úmrtnostní tabulkou, zkonstruovanou pro daný kalendářní rok nebo jiné (zpravidla delší) období. Jedná se tak o hypotetický údaj, který říká, kolika let by se člověk určitého věku dožil, pokud by úroveň a struktura úmrtnosti zůstala stejná jako v daném roce. Úhrnná plodnost představuje průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15 – 49 let) neměnné.

Naděje dožití v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Úhrnná plodnost v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

PORODNOST

Celkově se v roce 2008 na území euroregionu živě narodilo 15 733 dětí, což je o 998 dětí (6,8 %) více než v roce 2000. Nejvíce dětí se však po oba sledované roky narodilo v okresech na polské straně euroregionu – 5 590 dětí v roce 2000 a 5 922 dětí v roce 2008. V okresech české části euroregionu se mezi roky 2000 a 2008 počet živě narozených zvýšil o 27,6 %, v rámci územních celků na německé straně euroregionu byl v uvedeném období zaznamenán pokles porodnosti ve výši 9,2 %. Ukazatel živě narození na 1 000 obyvatel dosáhl nejvyšších hodnot na české straně euroregionu (9,5 ‰ v roce 2000 a 12,0 ‰ v roce 2008) a nejnižších v německé části (7,3 ‰, resp. 7,4 ‰). Uvedený výsledek však významně ovlivňuje věkové složení obyvatel v jednotlivých částech euroregionu.

Živě narození na 1 000 obyvatel v roce 2008

Živě narození v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000		2008	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Česká Lípa	1 119	10,6	1 331	12,8
Jablonec nad Nisou	789	8,9	1 042	11,6
Liberec	1 522	9,5	2 044	12,2
Semily	660	8,8	803	10,8
Celkem	4 090	9,5	5 220	12,0
Německá část				
Bautzen	2 728	7,4	2 533	7,6
Görlitz	2 327	7,1	2 058	7,2
Celkem	5 055	7,3	4 591	7,4
Polská část				
Jelenia Góra, město	668	7,2	710	8,3
Bolesławiecki	915	10,1	982	11,0
Jaworski	512	9,3	576	11,1
Jeleniogórski	603	9,0	653	10,3
Kamienogórski	514	10,4	477	10,3
Lubański	556	9,2	589	10,3
Lwówecki	459	8,9	475	10,0
Zgorzelecki	905	9,0	944	10,0
Złotoryjski	420	8,8	477	10,4
Celkem ¹⁾	5 590	9,3	5 922	10,1
Euroregion				
Celkem ERN	14 735	8,6	15 733	9,6

¹⁾ včetně obce Gozdznica

ÚMRTNOST

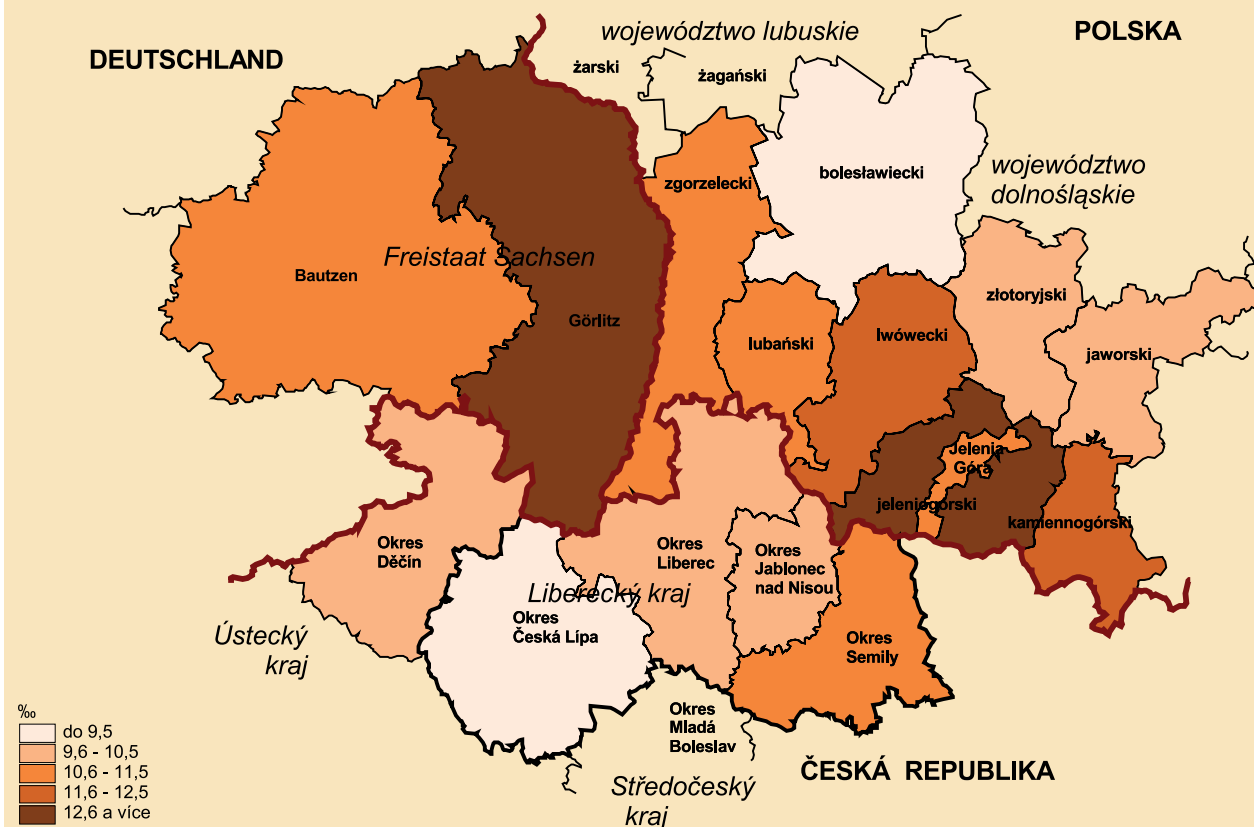
Zemřelí v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000		2008	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Česká Lípa	1 048	9,9	962	9,3
Jablonec nad Nisou	939	10,6	891	9,9
Liberec	1 705	10,7	1 640	9,8
Semily	834	11,1	802	10,7
Celkem	4 526	10,5	4 295	9,9
Německá část				
Bautzen	3 815	10,4	3 718	11,2
Görlitz	3 684	11,3	3 699	12,9
Celkem	7 499	10,8	7 417	12,0
Polská část				
Jelenia Góra, město	923	10,0	968	11,3
Bolesławiecki	759	8,4	818	9,2
Jaworski	464	8,4	539	10,4
Jeleniogórski	698	10,4	800	12,6
Kamiennogórski	465	9,4	544	11,7
Lubański	585	9,7	645	11,3
Lwówecki	568	11,0	598	12,5
Zgorzelecki	971	9,6	1 021	10,8
Złotoryjski	479	10,0	481	10,5
Celkem ¹⁾	5 957	9,9	6 464	11,1
Euroregion				
Celkem ERN	17 982	10,5	18 176	11,1

¹⁾ včetně obce Gozdnic

V roce 2008 zemřelo v úhrnu za jednotlivé okresy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa celkem 18 176 osob, tedy o 1,1 % více než v roce 2000. Mezi roky 2000 a 2008 se však počet zemřelých navýšil pouze v rámci polských okresů, a to celkově o 8,5 %. Opačný vývoj byl zaznamenán v české i německé části euroregionu, kde se celkový počet zemřelých naopak snížil o 5,1 % v prvním případě, resp. o 1,1 % ve druhém případě. I v přepočtu na 1 000 obyvatel byla nejvyšší úroveň úmrtnosti v roce 2008 zjištěna na německé (12,0 ‰) a nejnižší na české (9,9 ‰) straně euroregionu. Uvedený výsledek je však výrazně ovlivněn věkovou strukturou obyvatel jednotlivých částí euroregionu.

Zemřelí na 1 000 obyvatel v roce 2008

PŘÍRŮSTEK (ÚBYTEK) OBYVATEL PŘIROZENOU MĚNOU

Ukazatel vyjadřující rozdíl mezi počtem živě narozených a zemřelých nabyl v rámci celého euroregionu v roce 2000 i 2008 pouze záporných hodnot a hovoříme tak o úbytku obyvatel přirozenou měnou. Pouze v případě české části euroregionu, a to ve všech českých okresech, byl v roce 2008 zaznamenán přirozený přírůstek obyvatel v celkové výši 925 osob. V ostatních částech euroregionu i v tomto roce převažoval počet zemřelých nad počtem živě narozených, a to v případě německé části o 2 826 osob a v případě polské části o 542 osob. V německé části bylo tohoto nepříznivého vývoje dosaženo v obou jeho okresech. V polské části euroregionu existovaly dva okresy (bolesławiecki a jaworski), ve kterých bylo v roce 2008 dosaženo přirozeného přírůstku obyvatel. Ten však celkový výsledek v této části euroregionu neovlivnil.

Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel v roce 2008

Přirozený přírůstek (úbytek) obyvatel v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000		2008	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Česká Lípa	71	0,7	369	3,6
Jablonec nad Nisou	-150	-1,7	151	1,7
Liberec	-183	-1,1	404	2,4
Semily	-174	-2,3	1	0,0
Celkem	-436	-1,0	925	2,1
Německá část				
Bautzen	-1 087	-3,0	-1 185	-3,6
Görlitz	-1 357	-4,2	-1 641	-5,7
Celkem	-2 444	-3,5	-2 826	-4,6
Polská část				
Jelenia Góra, město	-255	-2,8	-258	-3,0
Bolesławiecki	156	1,7	164	1,8
Jaworski	48	0,9	37	0,7
Jeleniogórski	-95	-1,4	-147	-2,3
Kamienogórski	49	1,0	-67	-1,4
Lubański	-29	-0,5	-56	-1,0
Lwówecki	-109	-2,1	-123	-2,6
Zgorzelecki	-66	-0,7	-77	-0,8
Złotoryjski	-59	-1,2	-4	-0,1
Celkem ¹⁾	-367	-0,6	-542	-0,9
Euroregion				
Celkem ERN	-3 247	-1,9	-2 443	-1,5

¹⁾ včetně obce Gozdnicza

SALDO MIGRACE

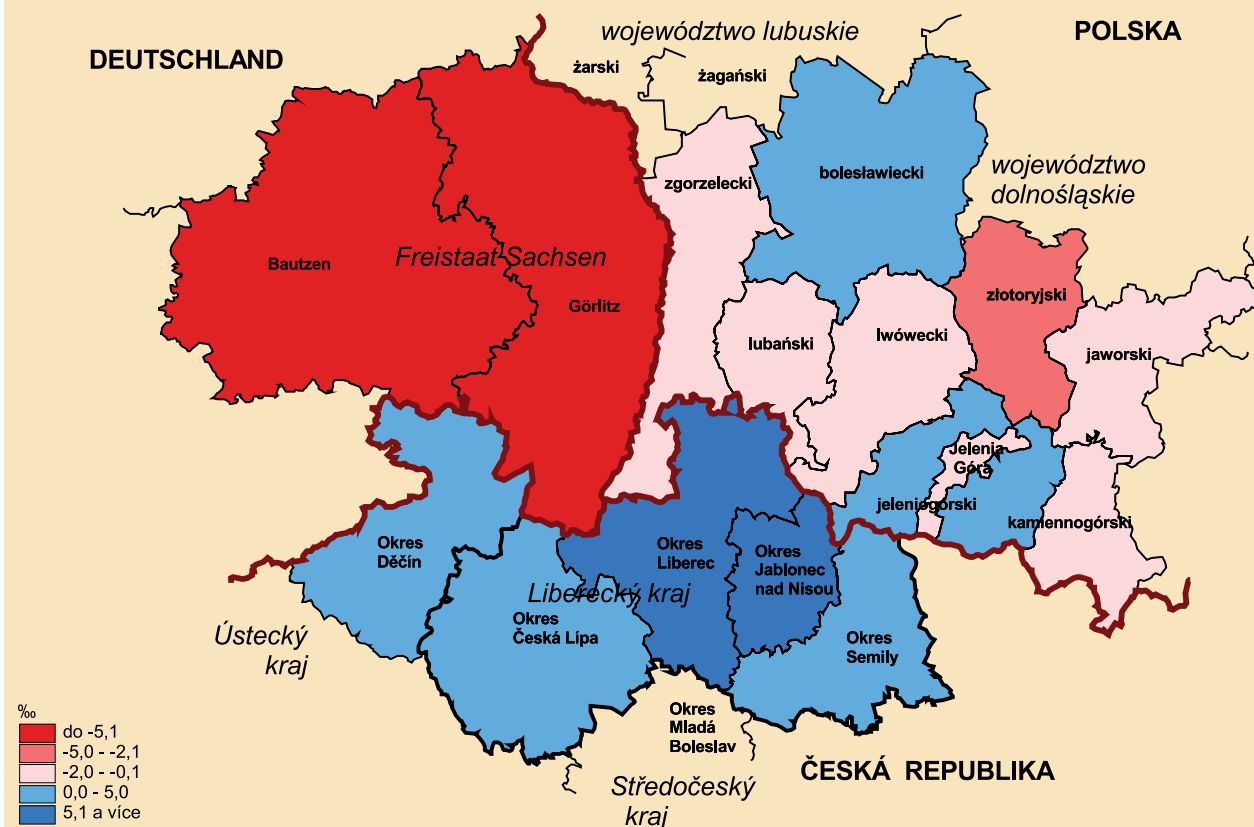
Stěhování přes hranice okresu v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000			2008		
	přistě- hovalí	vystě- hovalí	saldo migrace	přistě- hovalí	vystě- hovalí	saldo migrace
Česká část						
Česká Lípa	1 478	1 149	329	1 791	1 424	367
Jablonec nad Nisou	753	642	111	1 681	1 206	475
Liberec	1 332	1 250	82	3 816	2 206	1 610
Semily	786	763	23	1 068	1 068	-
Celkem	4 349	3 804	545	8 356	5 904	2 452
Německá část						
Bautzen	6 952	10 181	-3 229	5 969	9 284	-3 315
Görlitz	5 183	9 238	-4 055	5 655	7 944	-2 289
Celkem	12 135	19 419	-7 284	11 624	17 228	-5 604
Polská část						
Jelenia Góra, město	702	840	-138	812	931	-119
Bolesławiecki	645	555	90	626	594	32
Jaworski	297	363	-66	319	392	-73
Jeleniogórski	840	643	197	802	613	189
Kamiennogórski	197	343	-146	201	289	-88
Lubański	296	401	-105	356	448	-92
Lwówecki	347	342	5	379	400	-21
Zgorzelecki	458	600	-142	383	535	-152
Złotoryjski	234	376	-142	249	350	-101
Celkem ¹⁾	4 016	4 463	-447	4 127	4 552	-425
Euroregion						
Celkem ERN	19 415	26 601	-7 186	22 288	25 865	-3 577

¹⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdhnica)

Migrační saldo vyjadřuje rozdíl mezi počtem přistěhovalých a vystěhovalých osob v rámci určitého území. Kladného migračního salda po oba sledované roky bylo dosaženo pouze v rámci okresů na české straně euroregionu. Z německých i polských okresů se jak v roce 2000, tak v roce 2008 více osob vystěhovalo než přistěhovalo. Ve srovnání těchto dvou částí euroregionu (tedy německé a polské) v uvedených letech bylo mnohem výraznější záporné migrační saldo zjištěno na německé straně euroregionu. Například v roce 2008 se do německých okresů euroregionu přistěhovalo 11 624 osob, dalších 17 228 osob tyto regiony opustilo a saldo migrace tak činilo -5 604 osob.

Přírůstek stěhování přes hranice okresu na 1 000 obyvatel v roce 2008

SALDO ZAHRANIČNÍ MIGRACE

Výsledek přeshraničního stěhování po oba sledované roky dosáhl kladných hodnot opět pouze na české straně euroregionu. Vyšší intenzita pohybu byla zjištěna v roce 2008. Saldo zahraniční migrace v roce 2000 činilo 236 osob, v roce 2008 pak 2 814 osob. Saldo v německé části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa bylo kladné v roce 2000 (286 osob), v roce 2008 však nabylo záporných hodnot (-195 osob). Zahraniční migrace na polské straně euroregionu vykazovala jak v roce 2000, tak v roce 2008 převahu vystěhovalých nad přistěhovalými (-356 osob, resp. -753 osob). Celkově pak přírůstek obyvatel vyplývající ze zahraniční migrace na území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2000 činil 166 osob a v roce 2008 téměř 1 900 osob.

Saldo zahraniční migrace na 1 000 obyvatel v roce 2008

Zahraniční stěhování v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000			2008		
	přistě- hovalí	vystě- hovalí	saldo migrace	přistě- hovalí	vystě- hovalí	saldo migrace
Česká část						
Česká Lípa	84	6	78	495	26	469
Jablonec nad Nisou	54	2	52	610	33	577
Liberec	88	14	74	1 706	81	1 625
Semily	39	7	32	153	10	143
Celkem	265	29	236	2 964	150	2 814
Německá část						
Bautzen	1 135	779	356	652	836	-184
Görlitz	1 147	1 217	-70	1 253	1 264	-11
Celkem	2 282	1 996	286	1 905	2 100	-195
Polská část						
Jelenia Góra, město	31	118	-87	46	222	-176
Bolesławiecki	22	47	-25	18	76	-58
Jaworski	17	51	-34	17	55	-38
Jeleniogórski	13	31	-18	30	94	-64
Kamienogórski	7	42	-35	24	153	-129
Lubański	9	36	-27	14	63	-49
Lwówecki	10	54	-44	20	67	-47
Zgorzelecki	19	105	-86	46	205	-159
Złotoryjski	12	12	-	16	48	-32
Celkem ¹⁾	140	496	-356	231	984	-753
Euroregion						
Celkem ERN	2 687	2 521	166	5 100	3 234	1 866

¹⁾ včetně obce Gozdnicza

CELKOVÝ PŘÍRŮSTEK (ÚBYTEK) OBYVATEL

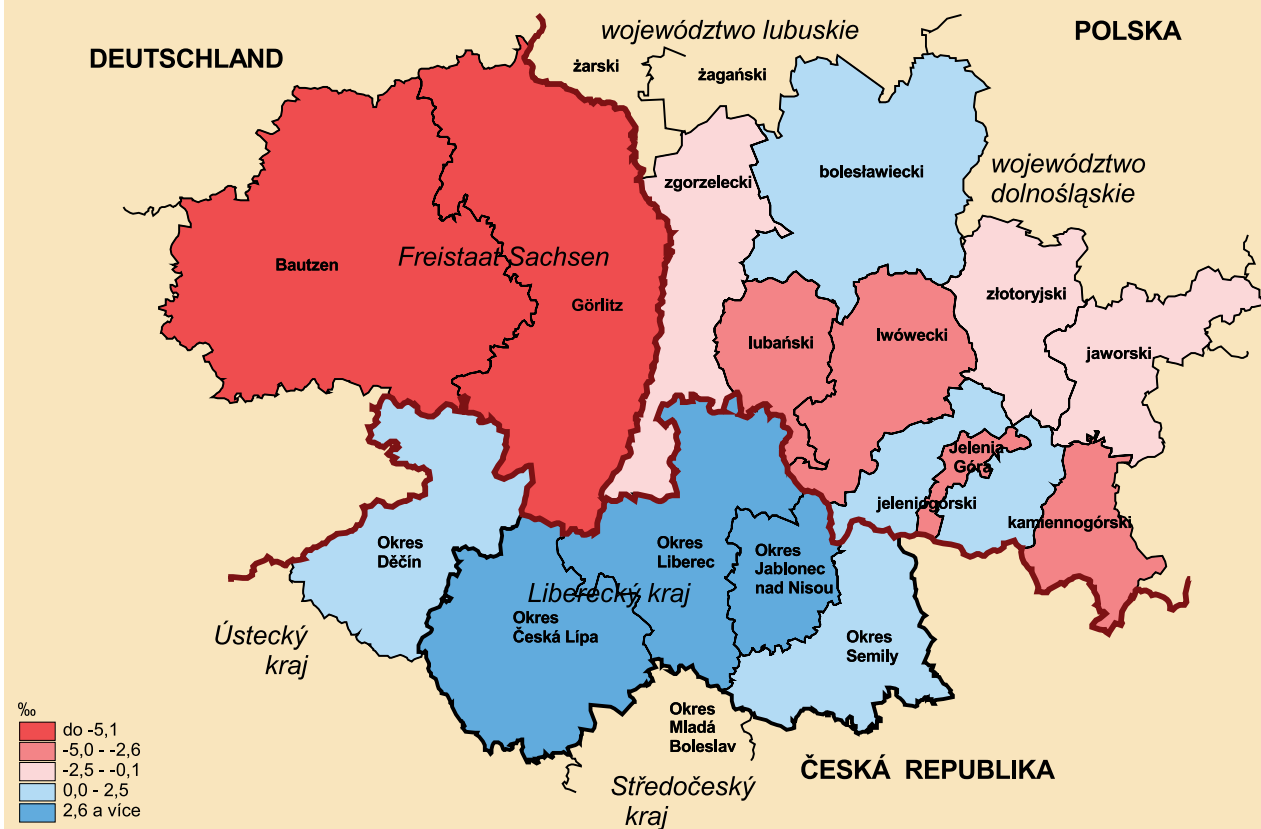
Celkový přírůstek (úbytek) obyvatel v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000		2008	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Česká Lípa	400	3,8	736	7,1
Jablonec nad Nisou	-39	-0,4	626	7,0
Liberec	-101	-0,6	2 014	12,0
Semily	-151	-2,0	1	0,0
Celkem	109	0,2	3 377	7,7
Německá část				
Bautzen	-4 316	-13,1	-4 500	-13,7
Görlitz	-5 412	-19,0	-3 930	-13,8
Celkem	-9 728	-15,8	-8 430	-13,7
Polská část				
Jelenia Góra, město	-393	-4,6	-377	-4,4
Bolesławiecki	246	2,8	196	2,2
Jaworski	-18	-0,3	-36	-0,7
Jeleniogórski	102	1,6	42	0,7
Kamiennogórski	-97	-2,1	-155	-3,4
Lubański	-134	-2,4	-148	-2,6
Lwówecki	-104	-2,2	-144	-3,0
Zgorzelecki	-208	-2,2	-229	-2,5
Złotoryjski	-201	-4,4	-105	-2,3
Celkem ¹⁾	-807	-1,4	-956	-1,7
Euroregion				
Celkem ERN	-10 426	-6,1	-6 009	-3,7

¹⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Celkový přírůstek je dán součtem přirozeného přírůstku a přírůstku stěhováním. Celkový přírůstek obyvatel v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa dosáhl v roce 2000 i 2008 záporných hodnot. Nejvyšší podíl na tomto výsledku měla ovšem německá část euroregionu. V roce 2000 byl v této části uskupení zaznamenán celkový úbytek obyvatel ve výši -9 728 osob a v roce 2008 ve výši -8 430 osob. Naopak česká část euroregionu se zasloužila o to, že výše uvedený celkový úbytek obyvatel v euroregionu nebyl zejména v roce 2008 ještě výraznější. Po oba sledované roky totiž česká strana, na rozdíl od ostatních částí euroregionu, vykazovala přírůstek celkového počtu obyvatel.

Celkový přírůstek na 1 000 obyvatel v roce 2008

SŇATEČNOST

Nejvyšší počet uzavřených manželství byl v obou sledovaných letech zjištěn na polské straně euroregionu, vysoká sňatečnost je zde mimo jiné ovlivněna výrazným zastoupením věřících obyvatel. Zatímco na německé a polské straně euroregionu se mezi roky 2000 – 2008 počet uzavřených sňatků navýšil (v případě německé části o 5,9 % a v případě polské dokonce o 16,2 %), v české části se jejich počet o 4,7 % snížil. V úhrnu pak v roce 2008 do manželství vstoupilo 8 689 párů z okresů Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa (43,2 % sňatků v polské, 29,8 % v německé a 27,0 % v české části euroregionu), což je o 6,8 % více než v roce 2000. V roce 2008 dosáhla sňatečnost v přepočtu na 1 000 obyvatel nejvyšší úrovně na polské straně (6,4 ‰), v roce 2000 však byla hodnota tohoto ukazatele nejvyšší v české části euroregionu (5,7 ‰).

Sňatky na 1 000 obyvatel v roce 2008

Sňatečnost v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000		2008	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Česká Lípa	632	6,0	589	5,7
Jablonec nad Nisou	485	5,5	445	5,0
Liberec	967	6,1	973	5,8
Semily	374	5,0	336	4,5
Celkem	2 458	5,7	2 343	5,4
Německá část				
Bautzen	1 351	3,7	1 407	4,2
Görlitz	1 095	3,4	1 183	4,1
Celkem	2 446	3,5	2 590	4,2
Polská část				
Jelenia Góra, město	459	5,1	498	5,8
Bolesławiecki	507	5,7	595	6,7
Jaworski	286	5,3	330	6,4
Jeleniogórski	328	5,1	407	6,4
Kamiennogórski	249	5,2	280	6,0
Lubański	333	5,7	360	6,3
Lwówecki	262	5,3	295	6,2
Zgorzelecki	524	5,4	610	6,5
Złotoryjski	271	5,8	355	7,7
Celkem ¹⁾	3 232	5,4	3 756	6,4
Euroregion				
Celkem ERN	8 136	4,8	8 689	5,3

¹⁾ včetně obce Gozdznica

ROZVODOVOST

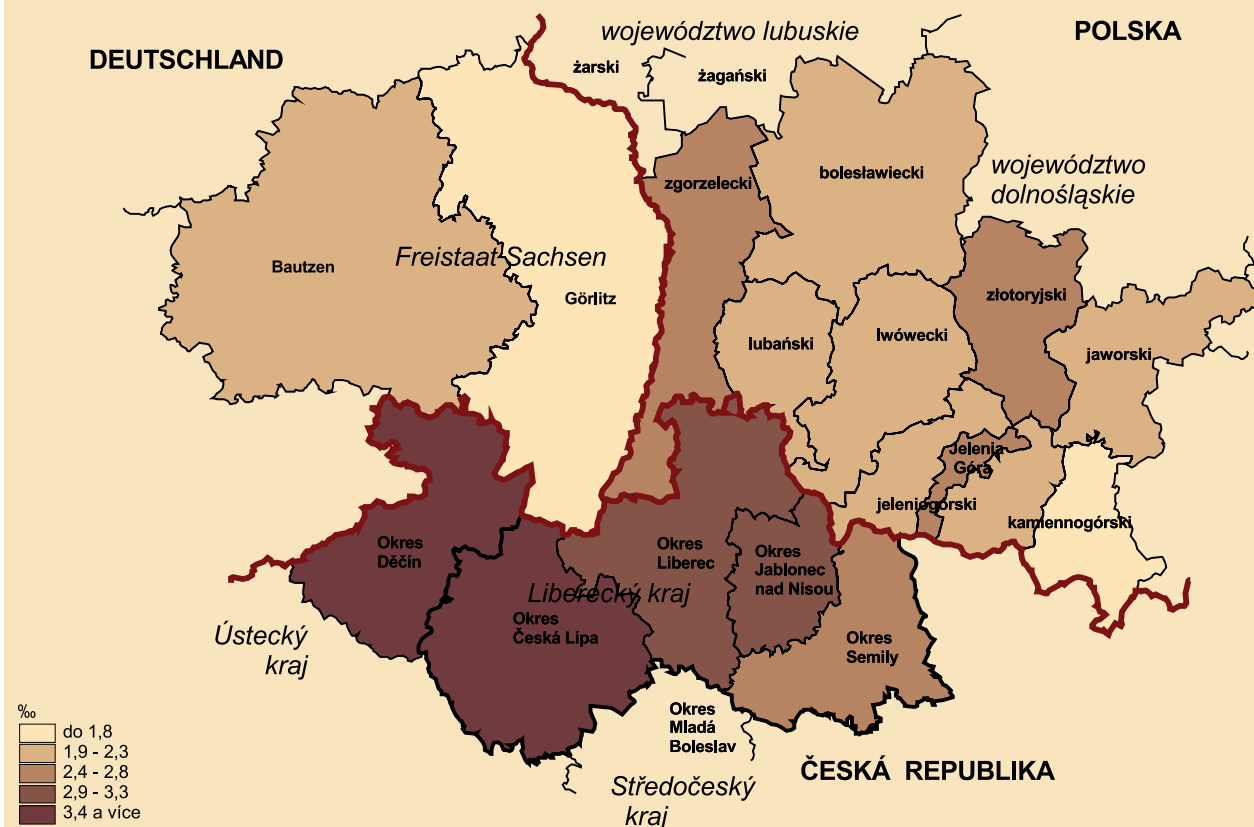
Rozvodovost v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000		2008	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část				
Česká Lípa	396	3,7	362	3,5
Jablonec nad Nisou	249	2,8	294	3,3
Liberec	502	3,1	556	3,3
Semily	160	2,1	188	2,5
Celkem	1 307	3,0	1 400	3,2
Německá část				
Bautzen	691	1,9	658	2,0
Görlitz	598	1,8	489	1,7
Celkem	1 289	1,9	1 147	1,9
Polská část				
Jelenia Góra, město	193	2,1	239	2,8
Bolesławiecki	126	1,4	168	1,9
Jaworski	49	0,9	100	1,9
Jeleniogórski	84	1,3	139	2,2
Kamiennogórski	51	1,1	84	1,8
Lubański	95	1,6	120	2,1
Lwówecki	56	1,1	95	2,0
Zgorzelecki	153	1,6	225	2,4
Złotoryjski	50	1,1	113	2,5
Celkem ¹⁾	857	1,4	1 283	2,2
Euroregion				
Celkem ERN	3 453	2,0	3 830	2,4

¹⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnicza)

Všeobecně je možné konstatovat, že úroveň rozvodovosti narůstá. Nejvíce rozvodů připadajících na 1 000 obyvatel ve sledovaném období evidovali v české části euroregionu – 3,0 ‰ v roce 2000 a 3,2 ‰ v roce 2008. Německá část uskupení nezaznamenala v rozmezí let 2000 a 2008 v hodnotě tohoto ukazatele žádnou změnu a počet rozvodů na 1 000 obyvatel tak po oba dva roky činil 1,9 ‰. Poměrně výrazně se však v tomto ohledu změnila situace v polské části euroregionu, když se počet rozvodů na 1 000 obyvatel navýšil z hodnoty 1,4 ‰ v roce 2000 na 2,2 ‰ v roce 2008. Absolutně se počet rozvodů mezi sledovanými roky snížil pouze v německé části euroregionu, a to o 11,0 %. Naopak česká a polská část euroregionu zaznamenala nárůst jejich počtu – v případě české strany o 7,1 % a v případě polské dokonce o 49,7 %.

Rozvody na 1 000 obyvatel v roce 2008

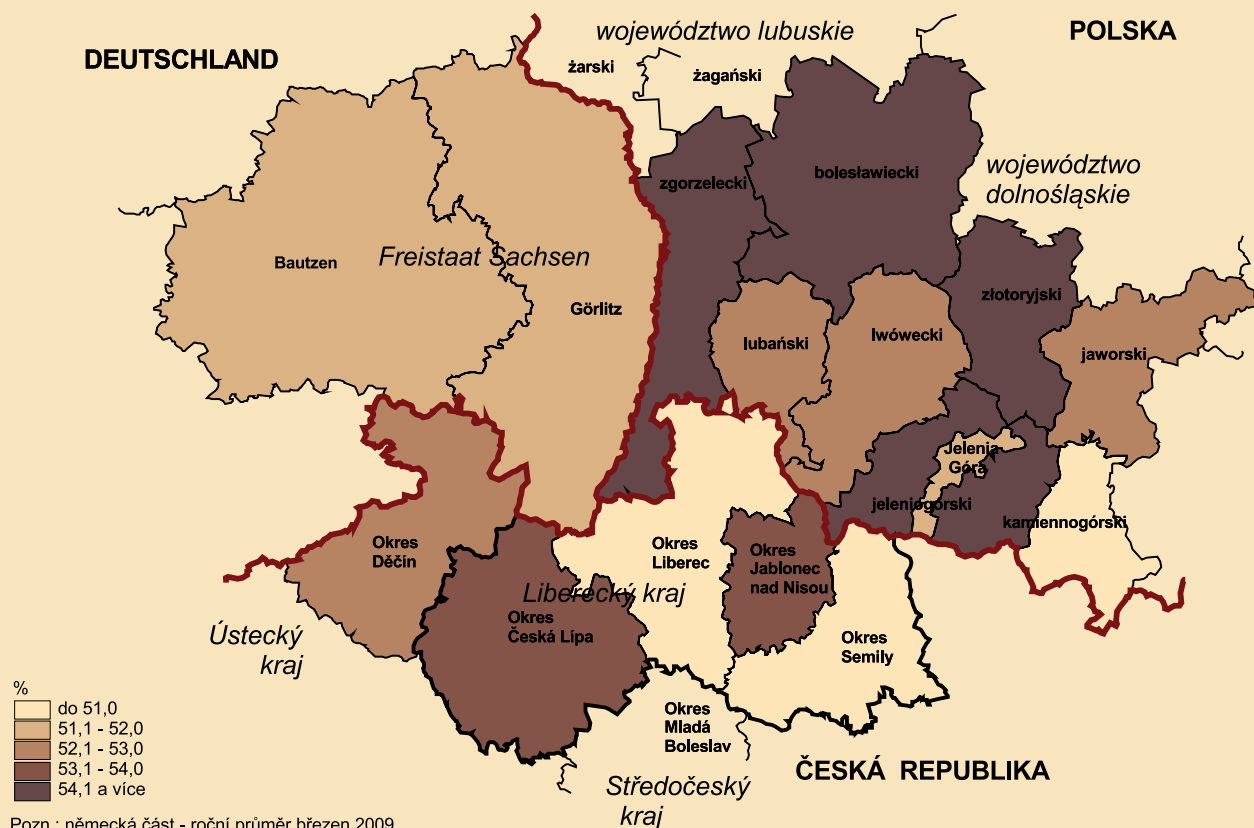

NEZAMĚSTNANOST

Hodnocení nezaměstnanosti v jednotlivých částech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa je do jisté míry ovlivněno rozdílnou metodikou, základní tendence jsou však z údajů patrné. K 31. 12. 2008 bylo na úřadech práce na české, polské a německé straně euroregionu evidováno 90 292 uchazečů o zaměstnání a ve srovnání se stavem na konci roku 2000 byl zaznamenán zřetelný pokles o 50 746 nezaměstnaných (36,0 %). Tuto pozitivní situaci ovlivnily výsledky v německé a polské části euroregionu – v prvním případě se jednalo o pokles ve výši 34,2 % (23 694 osob), ve druhém o snížení ve výši 51,4 % (29 641 osob). Česká část euroregionu tak byla jedinou částí, ve které počet nezaměstnaných ve sledovaném období 2000 – 2008 vzrostl (o 2 589 osob, tj. 18,5 %).

Podíl nezaměstnaných žen na celkovém počtu nezaměstnaných k 31. 12. 2008

Pozn.: německá část - roční průměr březen 2009

Zdroj: česká část - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR; německá část - Bundesagentur für Arbeit

Uchazeči o zaměstnání v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

stav k 31. 12.

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000			2008		
	uchazeči o zaměst- nání	v tom (%)		uchazeči o zaměst- nání	v tom (%)	
		ženy	muži		ženy	muži
Česká část ¹⁾						
Česká Lípa	3 719	52,9	47,1	4 308	53,7	46,3
Jablonec nad Nisou	2 180	48,5	51,5	3 339	53,1	46,9
Liberec	5 727	53,0	47,0	6 233	49,9	50,1
Semily	2 390	52,8	47,2	2 725	50,6	49,4
Celkem	14 016	52,2	47,8	16 605	51,7	48,3
Německá část ²⁾						
Bautzen	35 598	53,1	46,9	21 927	51,7	48,3
Görlitz	33 780	52,4	47,6	23 757	51,3	48,7
Celkem	69 378	52,8	47,2	45 684	51,5	48,5
Polská část						
Jelenia Góra, město	5 627	52,1	47,9	2 381	51,8	48,2
Bolesławiecki	8 886	53,5	46,5	3 428	54,4	45,6
Jaworski	6 254	57,4	42,6	2 999	52,2	47,8
Jeleniogórski	5 486	52,8	47,2	2 640	54,2	45,8
Kamienogórski	5 304	47,0	53,0	2 354	47,0	53,0
Lubański	6 458	57,0	43,0	4 090	52,2	47,8
Lwówecki	5 887	52,5	47,5	2 960	52,9	47,1
Zgorzelecki	8 132	56,5	43,5	3 625	58,2	41,8
Złotoryjski	5 610	54,8	45,2	3 526	54,5	45,5
Celkem ³⁾	57 644	53,9	46,1	28 003	53,3	46,7
Euroregion						
Celkem ERN	141 038	53,2	46,8	90 292	52,1	47,9

¹⁾ zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

²⁾ roční průměr, součty jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů,
zdroj: Bundesagentur für Arbeit (stav k březnu 2009)

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnicza)

NEZAMĚŠTNANOST

Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

stav k 31. 12.

v %

Okres, město s právy okresu	2000	2004	2008		
			celkem	muži	ženy
Česká část ¹⁾					
Česká Lípa	6,7	8,9	7,7	6,3	9,6
Jablonec nad Nisou	4,9	7,1	6,6	5,7	7,8
Liberec	7,3	8,7	6,7	5,7	8,0
Semily	6,1	7,4	7,0	6,0	8,4
Celkem	6,4	8,2	7,0	5,9	8,4
Německá část ²⁾					
Bautzen	20,0	20,6	13,8	13,0	14,7
Görlitz	22,4	25,0	18,4	17,4	19,5
Celkem	x	x	x	x	x
Polská část					
Jelenia Góra, město	.	15,1	6,5	.	.
Bolesławiecki	.	25,3	11,3	.	.
Jaworski	.	30,7	16,3	.	.
Jeleniogórski	.	27,1	13,9	.	.
Kamiennogórski	.	29,3	16,6	.	.
Lubański	.	31,0	22,2	.	.
Lwówecki	.	33,7	19,7	.	.
Zgorzelecki	.	24,5	10,7	.	.
Złotoryjski	.	34,9	23,0	.	.
Celkem ³⁾	.	26,2	13,9	.	.

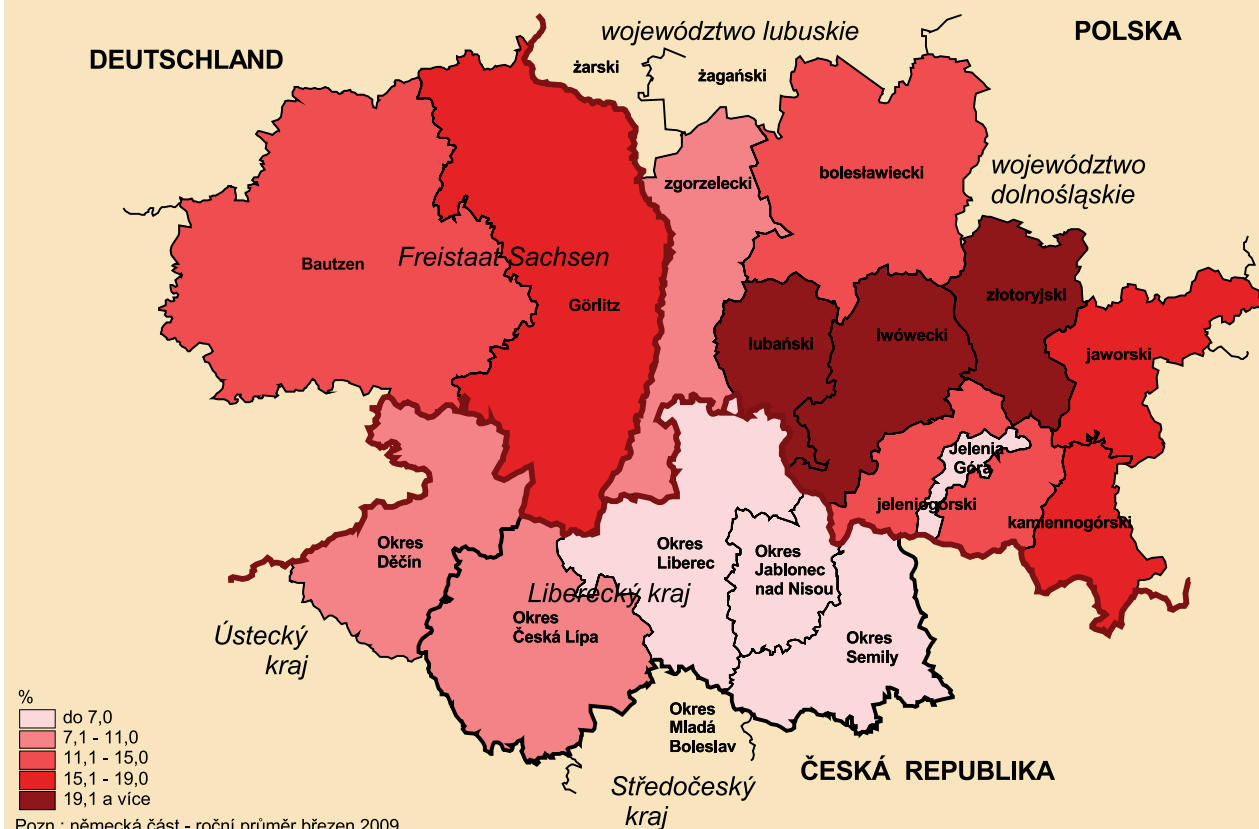
¹⁾ zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

²⁾ roční průměr, zdroj: Bundesagentur für Arbeit (stav k březnu 2009)

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Podle údajů úřadů práce působících na všech třech stranách Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa se nezaměstnanost v letech 2004 – 2008 v jednotlivých částech snížila (dynamičtěji v německé a polské), přičemž v české části euroregionu uvedený ukazatel dosahuje daleko nižších hodnot než v části německé a polské. V české části míra registrované nezaměstnanosti poklesla v uvedeném období o 1,3 procentních bodů na 7,0 %, v polské části pak o 12,3 procentních bodů na 13,9 %. Údaje za celou německou část nejsou k dispozici, z pohledu jednotlivých okresů pak míra nezaměstnanosti v okrese Bautzen poklesla o 6,8 procentních bodů na 13,8 %, v okrese Görlitz o 6,6 procentních bodů na 18,4 %. Vyšší míru nezaměstnanosti v české i německé části euroregionu vykazují ženy.

Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. 2008

Pozn.: německá část - roční průměr březen 2009

Zdroj: česká část - Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR; německá část - Bundesagentur für Arbeit

NEZAMĚSTNANOST

Pro věkovou strukturu uchazečů o zaměstnání v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa je v posledních letech charakteristický jednak rostoucí podíl osob ve vyšších věkových skupinách, jednak klesající podíl osob v mladších věkových skupinách. Zastoupení nezaměstnaných do 24 let věku ve sledovaném období v rámci celého euroregionu pokleslo o 4,9 procentních bodů na 14,2 %, v české části o 7,8 procentních bodů na 18,6 %, v polské části pak o 9,0 procentních bodů na 17,4 %. Méně razantně se snížil podíl uchazečů v této věkové skupině v německé části euroregionu, a to o pouhých 0,9 procentních bodů na 10,7 %. V české a polské části euroregionu (v celku i v jednotlivých okresech) vyšší podíl v této mladší věkové skupině vykazují muži, v polské části a jeho okresech je tomu naopak a vyšších podílů dosahují ženy.

Podíl nezaměstnaných ve věku do 24 let na jejich celkovém počtu k 31. 12. 2008

Uchazeči o zaměstnání podle věku v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

stav k 31. 12.

Okres, město s právy okresu, euroregion	2000				2008			
	celkem	v tom ve věku (%)			celkem	v tom ve věku (%)		
		do 24 let	25 - 54 let	55 a více let		do 24 let	25 - 54 let	55 a více let
Česká část ¹⁾								
Česká Lípa	3 719	24,1	71,2	4,7	4 308	16,9	66,8	16,3
Jablonec nad Nisou	2 180	34,6	62,1	3,3	3 339	20,3	66,4	13,3
Liberec	5 727	23,6	71,9	4,5	6 233	19,4	63,7	16,9
Semily	2 390	29,5	66,4	4,2	2 725	17,3	66,4	16,3
Celkem	14 016	26,4	69,2	4,3	16 605	18,6	65,5	15,9
Německá část ²⁾								
Bautzen	35 598	12,1	66,6	21,3	21 927	10,7	72,1	17,2
Görlitz	33 780	11,0	70,1	18,9	23 757	10,7	73,2	16,1
Celkem	69 378	11,5	68,3	20,2	45 684	10,7	72,7	16,6
Polská část								
Jelenia Góra, město	5 627	22,4	75,4	2,2	2 381	9,6	74,1	16,3
Bolesławiecki	8 886	27,6	70,8	1,6	3 428	21,4	69,9	8,8
Jaworski	6 254	26,5	71,8	1,7	2 999	19,4	70,9	9,7
Jeleniogórski	5 486	23,4	74,8	1,8	2 640	10,0	76,4	13,6
Kamiennogórski	5 304	26,8	71,7	1,5	2 354	18,0	71,6	10,5
Lubański	6 458	26,3	72,3	1,4	4 090	19,7	69,8	10,4
Lwówecki	5 887	23,1	74,9	1,9	2 960	14,2	75,1	10,6
Zgorzelecki	8 132	31,3	67,0	1,7	3 625	21,8	68,1	10,2
Złotoryjski	5 610	27,7	70,9	1,4	3 526	18,1	72,5	9,4
Celkem ³⁾	57 644	26,4	71,9	1,7	28 003	17,4	71,8	10,8
Euroregion								
Celkem ERN	141 038	19,1	69,9	11,0	90 292	14,2	71,1	14,7

¹⁾ zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

²⁾ roční průměr, součty jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů, zdroj: Bundesagentur für Arbeit (stav k březnu 2009)

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnicza)

NEZAMĚŠTNANOST

Uchazeči o zaměstnání podle věku a pohlaví v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Ženy				Muži			
	celkem	v tom ve věku (%)			celkem	v tom ve věku (%)		
		do 24 let	25 - 54 let	55 a více let		do 24 let	25 - 54 let	55 a více let
Česká část ¹⁾								
Česká Lípa	2 312	14,9	71,9	13,2	1 996	19,3	60,8	19,9
Jablonec nad Nisou	1 773	17,1	72,9	10,0	1 566	24,0	59,0	17,0
Liberec	3 112	15,8	71,6	12,6	3 121	23,0	55,8	21,2
Semily	1 380	14,7	71,4	13,8	1 345	20,0	61,2	18,8
Celkem	8 577	15,6	71,9	12,4	8 028	21,8	58,6	19,6
Německá část ²⁾								
Bautzen	11 327	8,8	73,8	17,3	10 600	12,7	70,3	17,1
Görlitz	12 186	9,1	74,5	16,4	11 571	12,3	71,9	15,8
Celkem	23 513	9,0	74,2	16,8	22 171	12,5	71,1	16,4
Polská část								
Jelenia Góra, město	1 233	10,8	80,4	8,8	1 148	8,4	67,3	24,3
Bolesławiecki	1 864	24,0	72,3	3,7	1 564	18,2	67,0	14,8
Jaworski	1 564	22,4	73,3	4,3	1 435	16,2	68,3	15,5
Jeleniogórski	1 430	11,0	82,4	6,6	1 210	8,9	69,3	21,8
Kamiennogórski	1 106	19,1	76,3	4,6	1 248	17,0	67,4	15,6
Lubański	2 133	21,4	73,0	5,5	1 957	17,9	66,3	15,8
Lwówecki	1 565	16,2	79,7	4,1	1 395	12,0	70,0	18,0
Zgorzelecki	2 108	25,3	69,8	4,9	1 517	16,9	65,6	17,5
Złotoryjski	1 923	17,8	77,2	5,0	1 603	18,5	66,9	14,6
Celkem ³⁾	14 926	19,3	75,5	5,2	13 077	15,3	67,5	17,2
Euroregion								
Celkem ERN	47 016	13,5	74,2	12,3	43 276	15,1	67,7	17,3

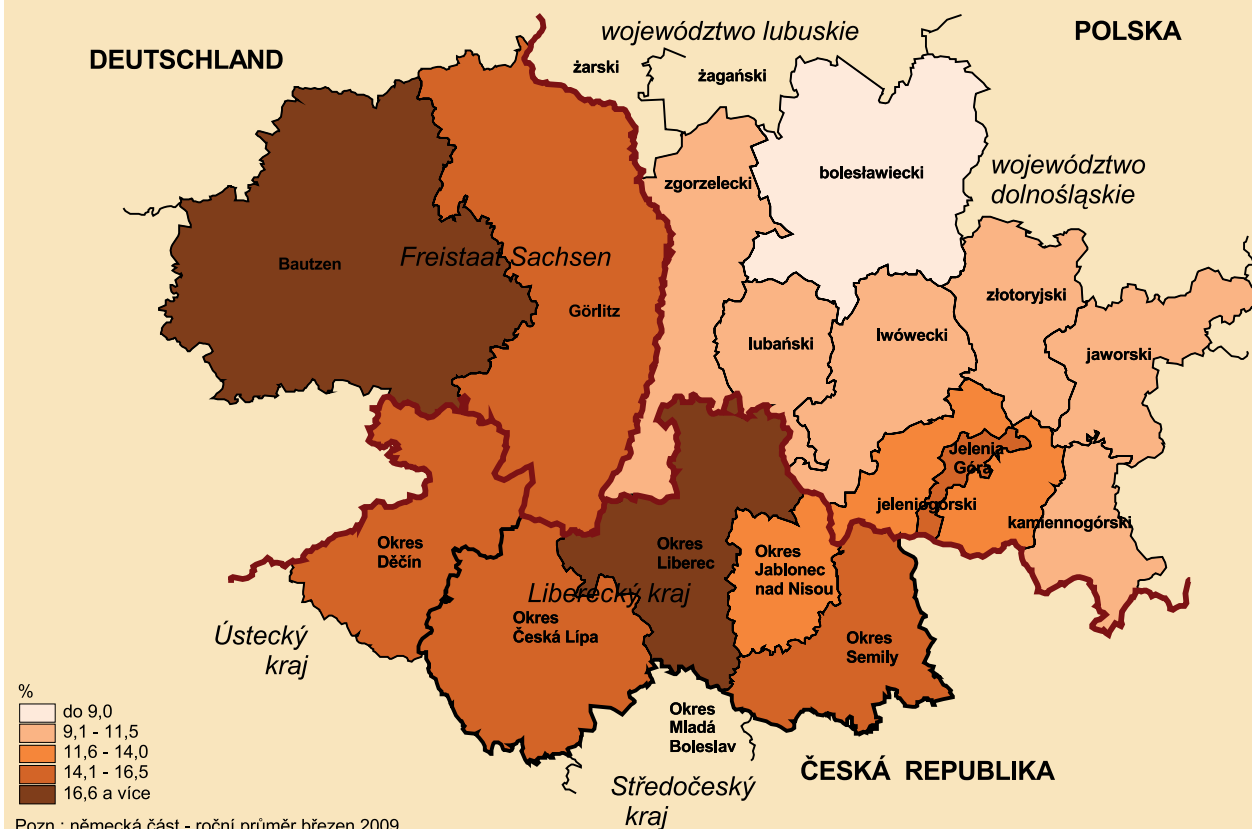
¹⁾ zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR

²⁾ roční průměr, součty jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů,
zdroj: Bundesagentur für Arbeit (stav k březnu 2009)

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Do skupiny osob ohrožených vysokou nezaměstnaností tradičně patří lidé ve vyšším a předdůchodovém věku. Pro řadu potenciálních zaměstnavatelů i přes dostatek praktických zkušeností a znalostí představují neperspektivní pracovní sílu. Jednou z příčin může být předpokládaný odchod do důchodu, ale také přibývající zdravotní problémy a podle zaměstnavatelů i nižší pracovní výkonnost. Zastoupení uchazečů o zaměstnání ve věku 55 a více let v celém euroregionu v letech 2008 – 2000 vzrostlo o 3,6 procentních bodů na 14,7 %. Zvýšení podílu této věkové skupiny bylo vykázáno jak v české části (nárůst o 11,6 procentních bodů na 15,9 %), tak v polské části euroregionu (nárůst o 9,1 procentních bodů na 10,8 %). V německé části podíl těchto uchazečů poklesl, a to z 20,2 % v roce 2000 na 16,6 % v roce 2008.

Podíl nezaměstnaných ve věku 55 let a více na jejich celkovém počtu k 31. 12. 2008

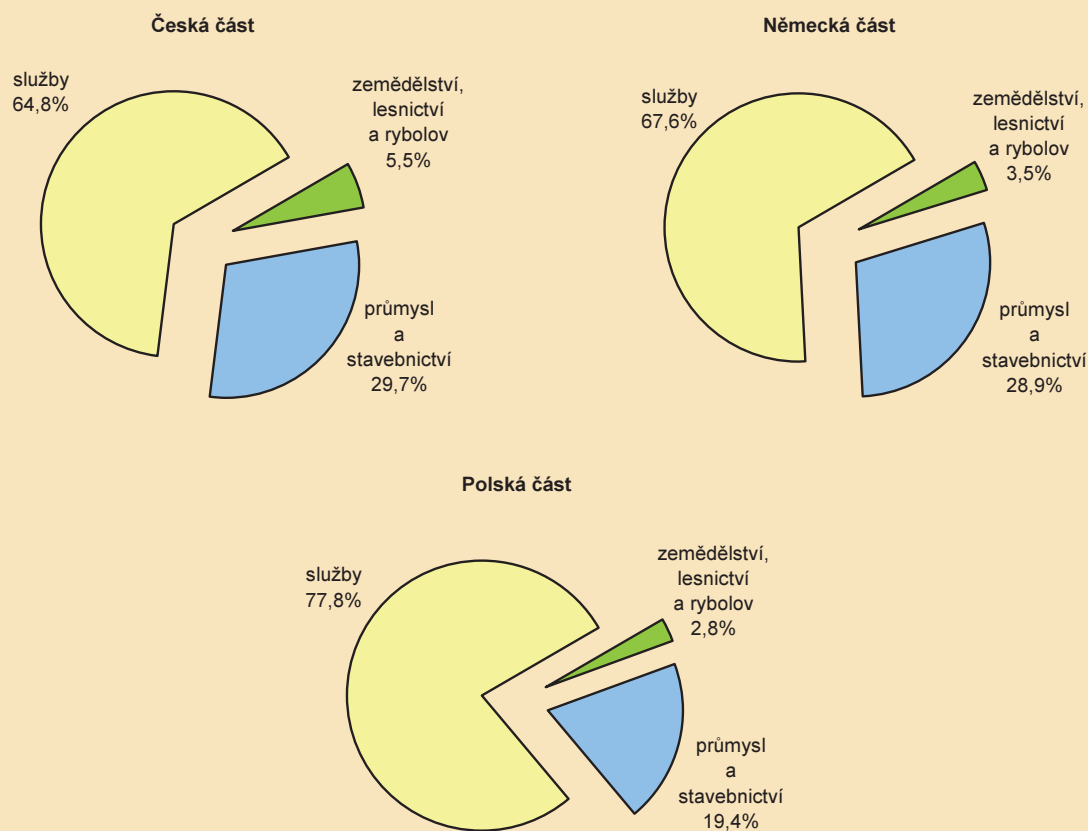

EKONOMICKÉ SUBJEKTY

Rozdílný přístup k evidenci ekonomických subjektů v České republice, Spolkové republice Německo a v Polsku neumožňuje přímé porovnání podnikatelské aktivity v rámci Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa. Ve Spolkové republice Německo jsou v registru evidovány podnikatelské subjekty, které vedou účetnictví a vytvářejí výkaz zisků a ztrát, a současně i osoby svobodně podnikající. Subjekty jsou evidovány v registru v případě, že mají zaměstnance nebo jejich roční obrát dosáhne zákonem stanovenou hranici. V České republice a v Polsku jsou informace obsažené v registru přibližně srovnatelné. V České republice Registr ekonomických subjektů obsahuje informace o všech subjektech, které mají platné identifikační číslo, Polsko eviduje ve svém registru všechny subjekty, které vedou hospodářskou činnost.

Podnikatelské subjekty podle odvětví ekonomické činnosti v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Podnikatelské subjekty podle odvětví ekonomické činnosti v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Subjekty celkem	z toho podle odvětví ekonomické činnosti		
		zemědělství, lesnictví a rybolov	průmysl a stavebnictví	služby
		A, B	C, D, E, F	G - Q
Česká část ¹⁾				
Česká Lípa	22 992	1 197	6 427	15 263
Jablonec nad Nisou	23 684	983	7 864	14 747
Liberec	48 905	2 314	14 315	32 134
Semily	18 910	1 737	5 309	11 820
Celkem	114 491	6 231	33 915	73 964
Německá část ²⁾				
Bautzen	10 911	329	3 245	7 337
Görlitz	8 697	353	2 420	5 924
Celkem	19 608	682	5 665	13 261
Polská část ³⁾				
Jelenia Góra, město	12 011	100	2 034	9 877
Bolesławiecki	6 970	297	1 348	5 325
Jaworski	4 676	180	1 137	3 359
Jeleniogórski	7 880	213	1 605	6 062
Kamienogórski	3 981	173	816	2 992
Lubański	5 399	148	1 159	4 092
Lwówecki	3 472	170	802	2 500
Zgorzelecki	8 290	140	1 261	6 889
Złotoryjski	4 095	155	857	3 083
Celkem ⁴⁾	57 010	1 584	11 066	44 360

¹⁾ ekonomické subjekty zapsané v Registru ekonomických subjektů s přiděleným IČO (stav k 31. 12. 2008)

²⁾ zdroj: statistika daní z obrátu 2007 (stav k 1. 8. 2008)

³⁾ údaje podle polského členění činností (Polska Klasyfikacja Działalności)

⁴⁾ včetně obce Gozdńica

PRŮMĚRNÁ HRUBÁ MĚSÍČNÍ MZDA

Průměrná hrubá měsíční mzda v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Průměrná hrubá měsíční mzda (národní měna) ¹⁾	Průměrná hrubá měsíční mzda (€) ²⁾
Česká část ³⁾		
Česká Lípa	.	.
Jablonec nad Nisou	.	.
Liberec	.	.
Semily	.	.
Celkem	21 170	849
Německá část ⁴⁾		
Bautzen	.	.
Görlitz	.	.
Celkem ⁵⁾	2 366	2 366
Polská část		
Jelenia Góra, město	2 796	795
Bolesławiecki	2 476	704
Jaworski	2 369	674
Jeleniogórski	2 370	674
Kamiennogórski	2 375	675
Lubański	2 315	658
Lwówecki	2 487	707
Zgorzelecki	3 507	997
Złotoryjski	2 733	777
Celkem ⁶⁾	2 723	774

¹⁾ v české části v Kč, v německé části v € a v polské části v zł

²⁾ přepočet podle středního kurzu ČNB v roce 2008 (1 € = 24,942 Kč) a středního kurzu Národní polské banky v roce 2008 (1 € = 3,5166 zł)

³⁾ podniky s 20 a více zaměstnanci se sídlem na sledovaném území

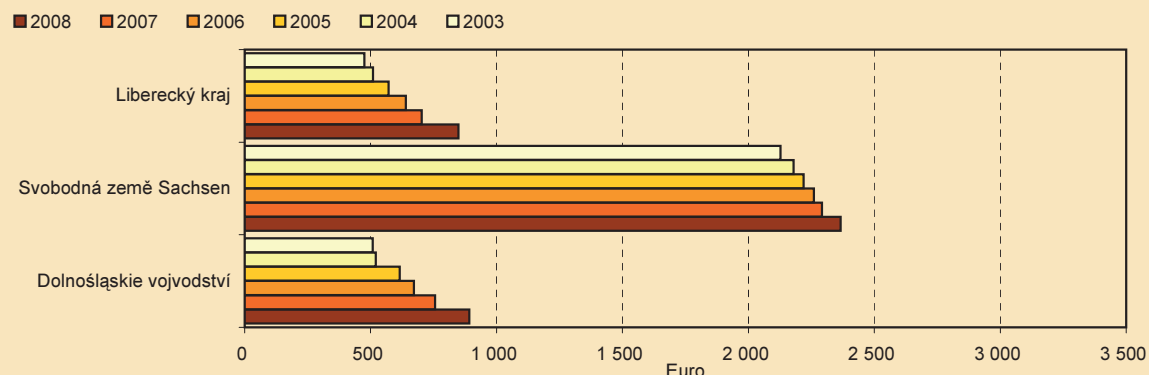
⁴⁾ průměrné hrubé měsíční mzdy zjištěné na základě průzkumu

⁵⁾ údaje za Svobodný stát Sasko (Sachsen)

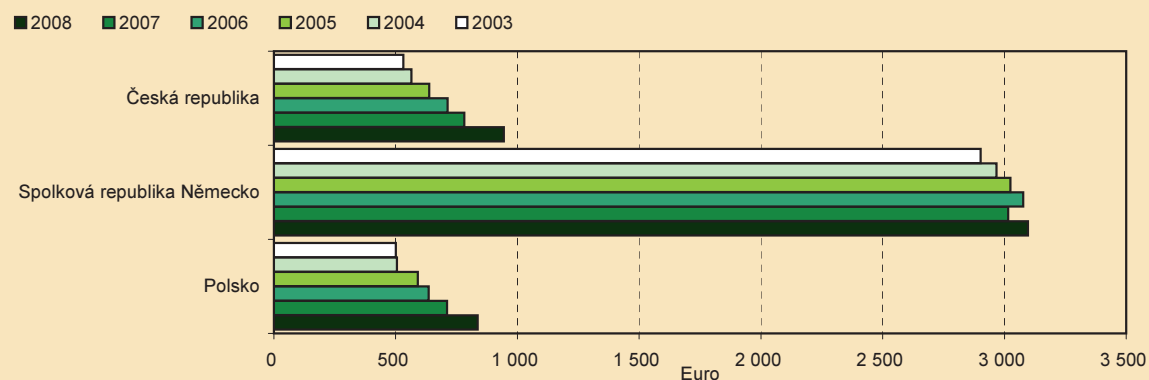
⁶⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Při hodnocení úrovně a vývoje mezd v jednotlivých částech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa musíme mít v patrnosti jednak rozdílnou metodiku jejího zjišťování, jednak oficiální kurzy eura zveřejňované Českou národní bankou a Národní polskou bankou. Nejvyšší mzda v rámci euroregionu byla v roce 2008 vyplácena v německé části, a to 2 366 € (Svobodná země Sachsen) a ve srovnání s rokem 2003 vzrostla o 11,2 %. Druhou v pořadí byla průměrná mzda na české straně euroregionu, když po téměř 78% zvýšení od roku 2003 představovala částku 849 €. Nejnižší mzda pak byla pobírána v polské části a dosáhla 774 €.

Průměrná hrubá měsíční mzda v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Průměrná hrubá měsíční mzda v České republice, v Polsku a ve Spolkové republice Německo

HRANIČNÍ PŘECHODY

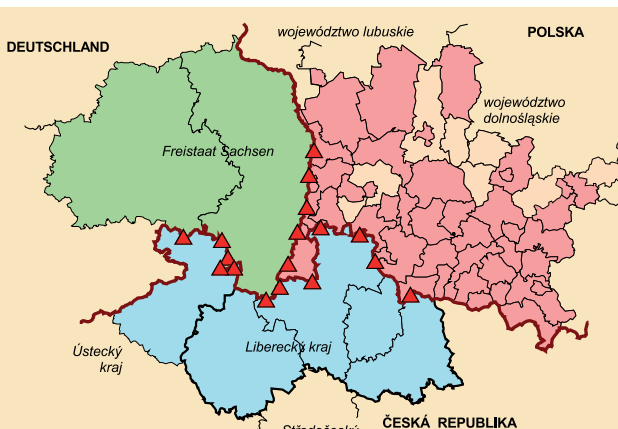
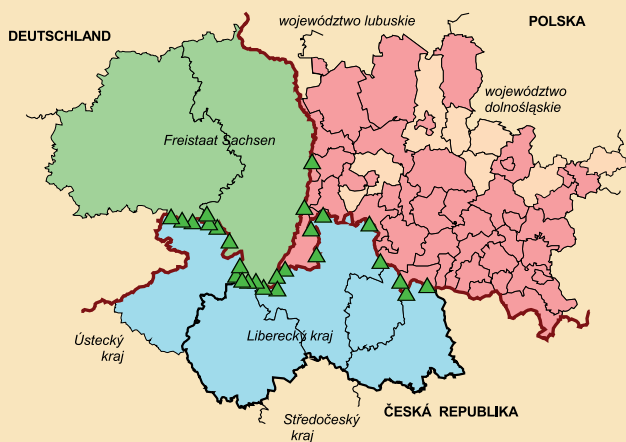

Od 21. 12. 2007 jsou v České republice plně uplatňována ustanovení schengenského acquis. Překračovat státní hranice je možné kdekoliv, pokud to není v rozporu s vnitrostátními právními předpisy. Při silničním provozu je nutné dodržovat místní dopravní omezení, při turistice pak respektovat zejména omezení pohybu v národních parcích a národních přírodních rezervacích. Ke změnám na státních hranicích patří i znovuootevření a doplnění v minulosti používaných přeshraničních spojení na tradičních trasách. Po vstupu České republiky a Polska do schengenského prostoru jsou připraveny podmínky pro další propojení České republiky, Spolkové republiky Německo a Polska. Problémem zůstává technický a stavební stav přístupových komunikací.

Přeshraniční spojení v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Hraniční přechody

- △ železniční
- ▲ silniční
- ▲ turistické stezky

Hraniční přechody v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Název	Druh	Název	Druh
ČR - Polsko			
Andělka - Lutogniewice	T	Jizerka - Orle	T
Černousy/Ves - Zawidów	T	Kunratic - Bogatynia	S
Frýdlant v Čechách - Zawidów	Ž	Nové Město pod Smrkem -	
Habartice - Zawidów	S	Czerniawa Zdrój	S
Harrachov - Jakuszyce	S	Smrk - Stóg Izerski	T
Harrachov - Polana		Srbská - Miłoszów	S
Jakuszycka	T	Višňovská - Wigancice	
Hrádek nad Nisou - Porajów	S	Zytawskie	T
Jindřichovice pod Smrkem -		Vosecká Bouda (Tvarožník) -	
Świecie	T	Szrenica	T
ČR - SRN			
Česká brána – Neu Hartau	T	Mikulášovice Tomášov -	
Dolní Podluží - Waltersdorf		Sebnitz	T
(Herrenwalde)	T	Petrovice - Lückendorf	S
Dolní Světlá - Jonsdorf	T	Petrovice (Lví buk) –	
Dolní Světlá - Waltersdorf	T	Lückendorf (Forsthaus) / Rin	T
Hrádek nad Nisou - Hartau	T	Rožany - Sohland	S
Hrádek nad Nisou – Neu		Rumburk - Ebersbach	Ž
Hartau	T	Rumburk - Neugersdorf	S
Hradek nad Nisou -		Rumburk - Seiffhennersdorf	S
Zittau/Žitava	Ž	Šluknov - Neusalza-Spremberg	
Jiříkov - Ebersbach	T	(Badstrasse)	T
Jiříkov - Neugersdorf	S	Šluknov (Fukov) - Oppach	T
Jiříkov - Neugersdorf		Šluknov (Královka) - Sohland	
(Breitscheidstrasse)	T	a.d. Spree (Taubenhei)	T
Krompach - Jonsdorf	T	Šluknov (Království) -	
Krompach - Oybin/Hain	T	Freidersdorf (Blockhaus)	T
Lipová - Sohland	T	Vansdorf - Seiffhennersdorf	S
Lobdava - Langburgersofr	T	Varnsdorf - Grossschönau	T
Lobdava - Steinigtwolmsdorf	T	Varnsdorf - Seiffhennersdorf /	
Mikulášovice - Hinterhermsdorf	T	Grosschönau	Ž
Mikulášovice Tanečnice -		Zadní Doubice -	
Hinterhermsdorf	T	Hinterhermsdorf	T
SRN - Polsko			
Görlitz - Zgorzelec	S	Horka - Wegliniec	Ž
Görlitz - Zgorzelec	Ž	Ludwigsdorf - Jedrychowice	S
Görlitz (Altstadtbrücke) -		Ostritz - Krzewina Zgorzelecka	T
Zgorzelec	T	Zittau - Porajów	S
Hagenwerder - Radomierzyce	S	Zittau - Sieniawka	S

T = turistický; S = silniční; Ž = železniční

Zdroj: www.kraj-lbc.cz/public/doprava

Počet motorových vozidel v české části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa vzrostl od roku 2000 do roku 2008 o 30,3 %, nejvýrazněji v okresech Liberec (o 36,9 %) a Semily (o 30,8 %). U osobních automobilů, které představují téměř dvě třetiny z celkového počtu vozidel, došlo ke zvýšení o 29,7 %. Počet nákladních automobilů vzrostl o 87,4 %. Pokles počtu obyvatel v německé části euroregionu se promítl ve snížení počtu osobních automobilů a následně i v celkovém počtu motorových vozidel přibližně o 10 %. Tempo poklesu motorových vozidel bylo pomalejší než pokles počtu obyvatel, což se odrazilo v rostoucím počtu vozidel na 1 000 obyvatel. V polské části došlo ke zvýšení počtu vozidel v letech 2007 a 2008 o více než 20 %, přičemž stejným tempem rostly počty osobních a nákladních automobilů.

Osobní automobily na 1 000 obyvatel k 1. 1. 2009

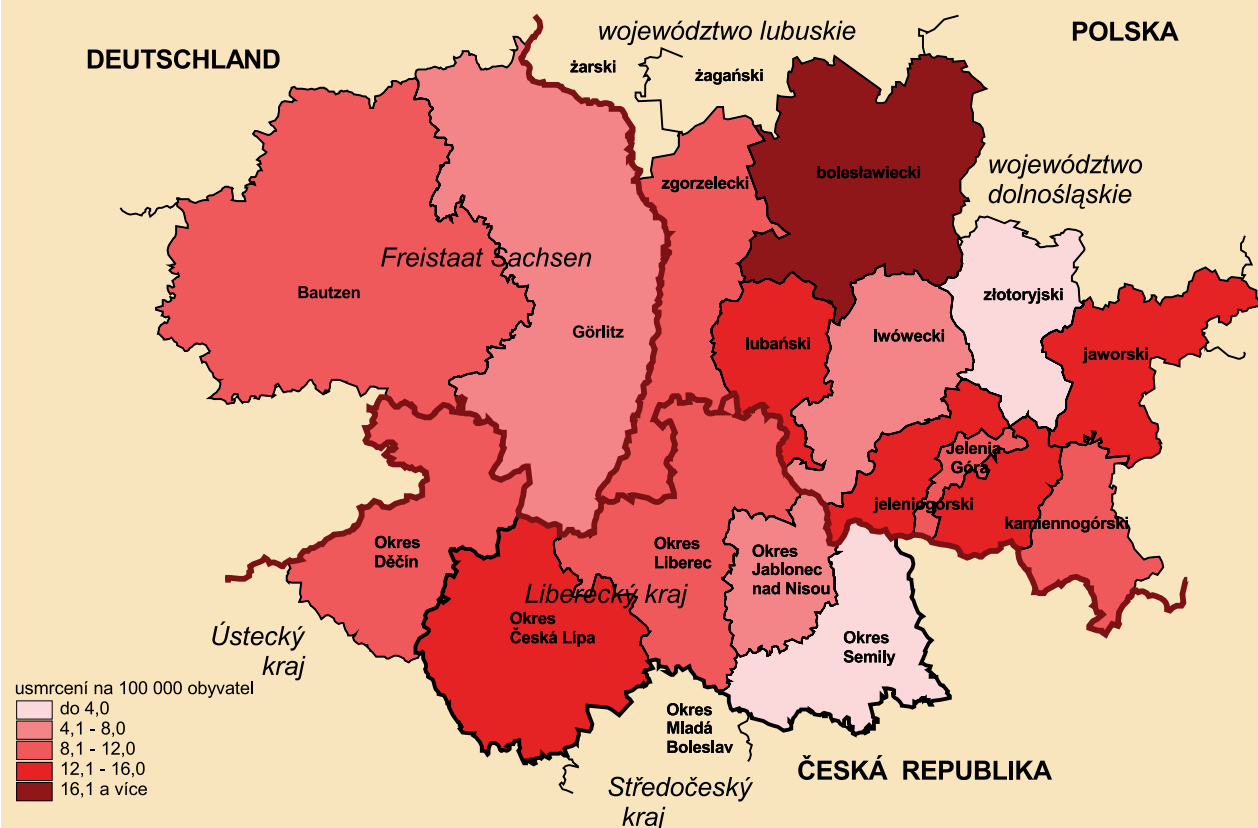
⁴⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

DOPRAVNÍ NEHODY

Počty dopravních nehod byly v české části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa dlouhodobě vysoké. Výraznější pokles byl zaznamenán v letech 2007 a 2008, kdy však již platil zvýšený limit pro škodu vzniklou při nehodě, při které je účastník nehodu povinen nahlásit dopravní policii. V dlouhodobém srovnání nedošlo ke snížení počtu zemřelých a zraněných. Pod vlivem alkoholu bylo v roce 2008 zaviněno 375 nehod. V německé části jsou počty nehod, při kterých došlo ke zranění osob, dlouhodobě na stejné úrovni. Pod vlivem alkoholu a jiných návykových látek bylo způsobeno v roce 2008 celkem 157 těžkých nehod. V polské části bylo zaevidováno v roce 2008 o téměř 20 % nehod více než v roce 2001, přičemž počet zraněných a usmrcených se výrazně neměnil.

Usmrcené osoby při dopravních nehodách na 100 000 obyvatel v roce 2008

Dopravní nehody v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Dopravní nehody		Usmrcené osoby při dopravních nehodách	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 100 000 obyvatel
Česká část ¹⁾				
Česká Lípa	1 737	16,7	15	14,4
Jablonec nad Nisou	1 309	14,5	5	5,6
Liberec	2 962	17,6	14	8,3
Semily	1 080	14,5	3	4,0
Celkem	7 088	16,2	37	8,5
Německá část				
Bautzen	9 363	28,5	30	9,1
Görlitz	8 088	28,4	18	6,3
Celkem	17 451	28,4	48	7,8
Polská část ²⁾				
Jelenia Góra, město	1 157	13,6	8	9,4
Bolesławiecki	1 220	13,7	22	24,8
Jaworski	788	15,2	7	13,5
Jeleniogórski	634	9,9	10	15,7
Kamiennogórski	354	7,7	4	8,7
Lubański	395	7,0	7	12,4
Lwówecki	410	8,6	3	6,3
Zgorzelecki	1 073	11,5	11	11,8
Złotoryjski	387	8,5	0	0,0
Celkem ³⁾	6 418	11,1	72	12,5

¹⁾ zdroj: Policejní prezidium ČR, ředitelství služby dopravní policie

²⁾ zdroj: policejní ředitelství Wrocław

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnicza)

CESTOVNÍ RUCH

Ubytovací zařízení a počet přenocování v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Ubytovací zařízení	z toho		Lůžka	Přeno- cování
		hotely	pen- ziony		
Česká část ¹⁾					
Česká Lípa	135	16	46	10 237	
Jablonec nad Nisou	293	35	139	10 287	
Liberec	103	20	38	7 082	
Semily	359	60	139	14 549	
Celkem	890	131	362	42 155	2 433 746
Německá část ²⁾					
Bautzen	170	43	23	5 855	592 924
Görlitz	192	54	33	9 380	942 045
Celkem	362	97	56	15 235	1 534 969
Polská část ³⁾					
Jelenia Góra, město	30	12	1	2 173	182 579
Bolesławiecki	9	3	1	646	66 498
Jaworski	9	1	-	668	16 218
Jeleniogórski	295	40	28	15 921	1 435 207
Kamiennogórski	10	4	-	458	23 569
Lubański	44	9	5	2 672	373 250
Lwówecki	13	2	-	561	44 850
Zgorzelecki	10	5	-	899	101 414
Złotoryjski	2	1	-	153	19 477
Celkem ⁴⁾	422	77	35	24 151	2 263 062
Euroregion					
Celkem ERN	1 674	305	453	81 541	6 231 777

¹⁾ hromadná ubytovací zařízení s minimálně 5 pokoji nebo 10 lůžky, včetně kempů

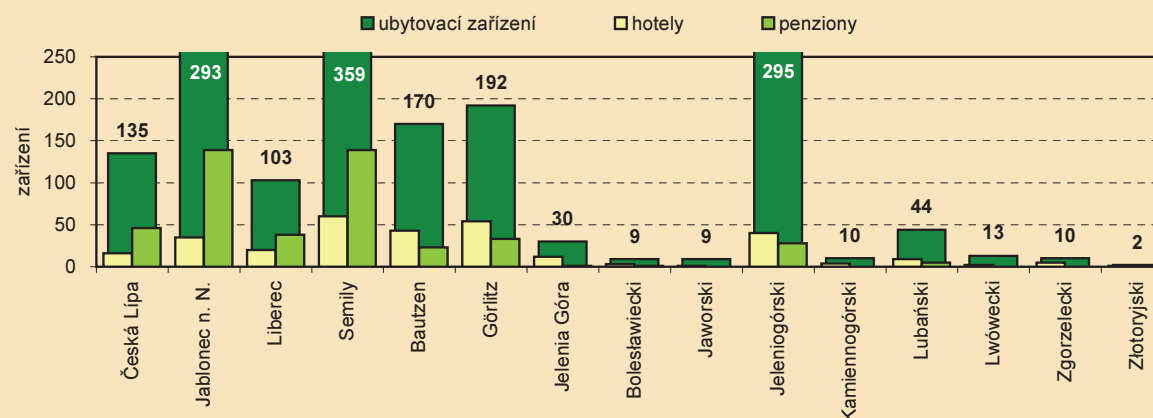
²⁾ ubytovací zařízení bez kempů, hromadná ubytovací zařízení s kapacitou 8 hostů a více

³⁾ ubytovací zařízení včetně kempů

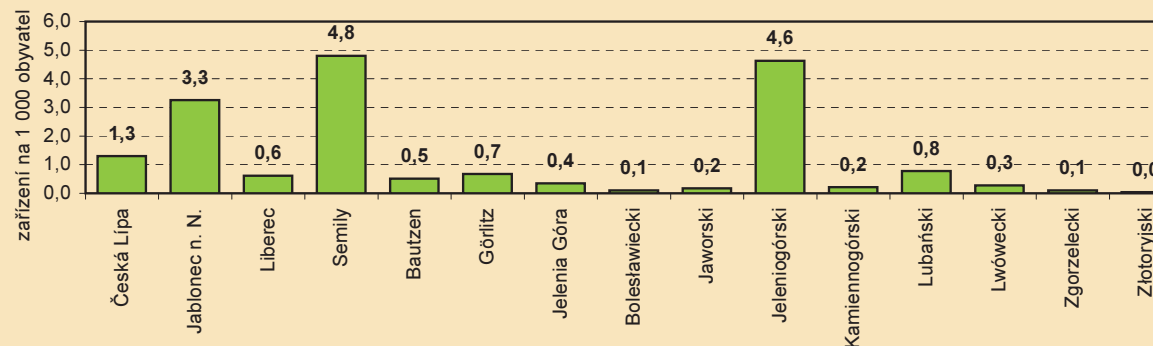
⁴⁾ včetně obce Gozdnic

Na území okresů Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa se v roce 2008 nacházelo celkem 1 674 hromadných ubytovacích zařízení s kapacitou 81 541 lůžek. Nejvíce ubytovacích zařízení nabízela česká část euroregionu (890, tj. 53,2 %), a to především v okrese Semily (359 zařízení). Na polské straně euroregionu bylo pro potenciální návštěvníky připraveno 422 (25,2 %) hromadných ubytovacích zařízení s tím, že většina z nich se nalézala v jeleniogórkém okrese (295 zařízení). Nejmenší „pokrytí“ ubytovacími zařízeními vykázala německá část uskupení (362 zařízení). Hotely a penziony na české straně euroregionu tvořily 55,4 % hromadných ubytovacích zařízení, na německé straně 42,3 % a na straně polské 26,5 %. Zatímco v české části euroregionu převažovaly penziony, v německé a polské části euroregionu hotely.

Hromadná ubytovací zařízení v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Hromadná ubytovací zařízení na 1 000 obyvatel v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

CESTOVNÍ RUCH

Kapacitu hromadných ubytovacích zařízení reprezentují především údaje o počtu lůžek. Využití ubytovacích zařízení v daném období pak lze nejlépe hodnotit podle počtu hostů, kteří zařízení navštívili a podle počtu nocí, které se v něm rozhodli strávit. Nejvyšší kapacitu hromadných ubytovacích zařízení v roce 2008 nabídli potenciálním hostům provozovatelé na české straně euroregionu, když zde bylo v přepočtu na 100 obyvatel k dispozici 9,7 lůžek. Naopak provozovatelé hromadných ubytovacích zařízení v německé části uskupení mohli nabídnout pouze 2,5 lůžek na 100 obyvatel. S ohledem na uvedené kapacitní možnosti hromadných ubytovacích zařízení nejvyšší návštěvnost v přepočtu na 100 obyvatel opět vykazala česká strana euroregionu – v roce 2008 na 100 obyvatel připadlo 161,5 návštěvníků a 558,5 přenocování.

Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních na 100 obyvatel v roce 2008

Využití ubytovacích zařízení v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Lůžka	Hosté	Přenocování
	v hromadných ubytovacích zařízeních na 100 obyvatel		
Česká část ¹⁾			
Česká Lípa	9,9	.	.
Jablonec nad Nisou	11,5	.	.
Liberec	4,2	.	.
Semily	19,5	.	.
Celkem	9,7	161,5	558,5
Německá část ²⁾			
Bautzen	1,8	63,3	180,2
Görlitz	3,3	121,4	330,8
Celkem	2,5	90,2	250,1
Polská část ³⁾			
Jelenia Góra, město	2,5	78,4	213,8
Bolesławiecki	0,7	40,8	74,7
Jaworski	1,3	11,0	31,2
Jeleniogórski	25,0	657,0	2 252,9
Kamiennogórski	1,0	19,3	50,8
Lubański	4,7	112,2	654,5
Lwówecki	1,2	31,0	94,0
Zgorzelecki	1,0	70,0	107,7
Złotoryjski	0,3	31,7	42,5
Celkem ⁴⁾	4,1	119,0	387,1

¹⁾ hromadná ubytovací zařízení s minimálně 5 pokoji nebo 10 lůžky, včetně kempů

²⁾ ubytovací zařízení bez kempů, hromadná ubytovací zařízení s kapacitou 8 hostů a více

³⁾ ubytovací zařízení včetně kempů

⁴⁾ včetně obce Gozdnic

BYTOVÁ VÝSTAVBA

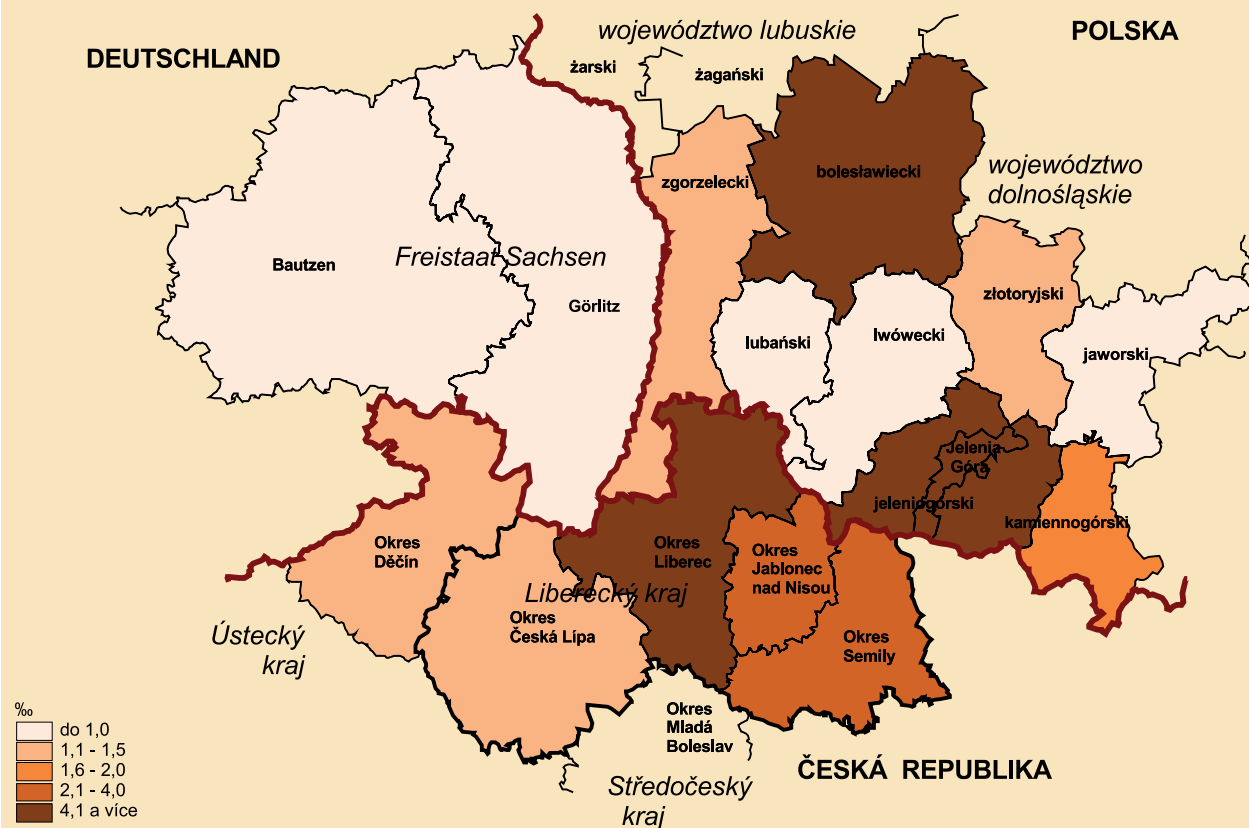
Dokončené stavby v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Budovy		Byty	
	celkem	na 1 000 obyvatel	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část ¹⁾				
Česká Lípa	136	1,3	145	1,4
Jablonec nad Nisou	169	1,9	272	3,0
Liberec	293	1,7	706	4,2
Semily	138	1,8	232	3,1
Celkem	736	1,7	1 355	3,1
Německá část				
Bautzen	519	1,6	236	0,7
Görlitz	457	1,6	208	0,7
Celkem	976	1,6	444	0,7
Polská část				
Jelenia Góra, město	67	0,8	368	4,3
Bolesławiecki	189	2,1	388	4,4
Jaworski	43	0,8	52	1,0
Jeleniogórski	182	2,9	275	4,3
Kamiennogórski	64	1,4	87	1,9
Lubański	46	0,8	56	1,0
Lwówecki	38	0,8	49	1,0
Zgorzelecki	85	0,9	116	1,2
Złotoryjski	42	0,9	51	1,1
Celkem ¹⁾	757	1,3	1 443	2,5
Euroregion				
Celkem ERN	2 469	1,5	3 242	2,0

¹⁾ včetně obce Gozdnic

Nejintenzivnější bytová výstavba byla v roce 2008 zaznamenána v okresech české části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, tj. 1,7 ‰ v případě budov a 3,1 ‰ v případě bytů. Nejméně budov v přepočtu na 1 000 obyvatel bylo vybudováno v polské části (1,3 ‰), nejnižší intenzita výstavby bytů je patrná v německé části euroregionu (0,7 bytů na 1 000 obyvatel). Při porovnání jednotlivých okresů ve sledovaném roce se budovy i byty nejintenzivněji dokončovaly ve dvou polských okresech – v jeleniogórském (2,9 budov a 4,3 bytů na 1 000 obyvatel) a v bolesławieckém (4,4 bytů a 2,1 budov na 1 000 obyvatel). V úhrnu pak bylo na území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008 dokončeno 2 469 budov (z toho 39,5 % na německé straně) a 3 242 bytů (z toho 44,5 % na polské straně).

Dokončené byty na 1 000 obyvatel v roce 2008

BYTOVÁ VÝSTAVBA

V polské části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa bylo v roce 2008 dokončeno 1 443 bytů, v české 1 355 bytů a v německé 444 bytů. Průměrná obytná plocha připadající na 1 dokončený byt dosahovala jednoznačně nejvyšších hodnot v polských okresech euroregionu. Největší byty byly realizovány v lubaňském okrese, když zde průměrná obytná plocha 1 bytu činila 166 m². Na druhé straně nejmenší byty z hlediska průměrné obytné plochy byly realizovány na české straně euroregionu, a to v okrese Liberec. Obytná plocha zde v průměru na 1 byt dosáhla 64 m².

Průměrná obytná plocha dokončeného bytu v roce 2008

Dokončené byty v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Byty	Obytná plocha (1 000 m ²)	Průměrná obytná plocha na 1 byt (m ²)
Česká část			
Česká Lípa	145	13	90
Jablonec nad Nisou	272	22	80
Liberec	706	45	64
Semily	232	16	70
Celkem	1 355	96	71
Německá část			
Bautzen	236	36	152
Görlitz	208	26	125
Celkem	444	62	.
Polská část			
Jelenia Góra, město	368	31	83
Bolesławiecki	388	39	100
Jaworski	52	8	153
Jeleniogórski	275	36	130
Kamiennogórski	87	13	151
Lubański	56	9	166
Lwówecki	49	6	118
Zgorzelecki	116	15	125
Złotoryjski	51	7	146
Celkem ¹⁾	1 443	164	.
Euroregion			
Celkem ERN	3 242	322	.

¹⁾ včetně obce Gozdznica

Lékaři v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Lékaři	
	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část ¹⁾		
Česká Lípa	252	2,4
Jablonec nad Nisou	241	2,7
Liberec	593	3,5
Semily	250	3,3
Celkem	1 336	3,1
Německá část		
Bautzen	887	2,7
Görlitz	807	2,8
Celkem	1 694	2,8
Polská část ²⁾		
Jelenia Góra, město	203	2,4
Bolesławiecki	145	1,6
Jaworski	46	0,9
Jeleniogórski	89	1,4
Kamiennogórski	64	1,4
Lubański	79	1,4
Lwówecki	16	0,3
Zgorzelecki	158	1,7
Złotoryjski	72	1,6
Celkem ³⁾	872	1,5
Euroregion		
Celkem ERN	3 902	2,4

¹⁾ zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

²⁾ podle hlavního místa pracoviště

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnicza)

Základním údajem popisujícím zdravotní péči je bezesporu počet lékařů působících v daném regionu. Objektivnější hodnocení než absolutní počet lékařů však nabízí ukazatel počet lékařů na 1 000 obyvatel. Z hlediska tohoto ukazatele se nejvíce lékařů nachází v české části euroregionu – na 1 000 obyvatel připadá 3,1 lékař. Naopak „nejhorší“ situace je patrná na polské straně euroregionu, kde zdravotní péči pro 1 000 obyvatel v průměru zajišťuje 1,5 lékaře. Z porovnání jednotlivých okresů Euroregionu Neisse-Nisa vyplývá, že relativně nejlépe je zdravotní péče zabezpečena v okrese Liberec (3,5 ‰ lékařů), nejméně příznivá situace z tohoto pohledu je v okrese lwóweckém (0,3 ‰ lékařů).

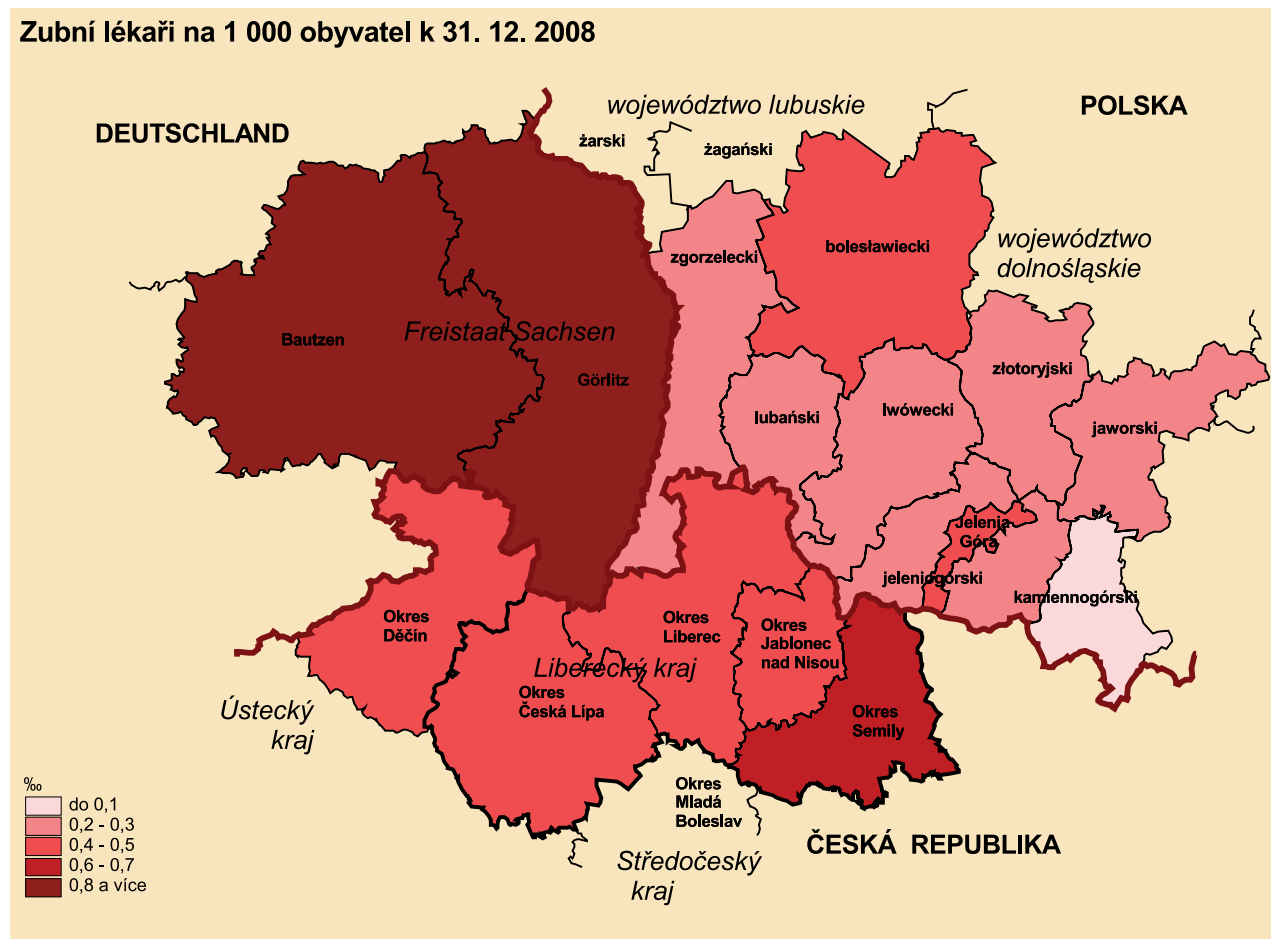
Lékaři na 1 000 obyvatel k 31. 12. 2008

Na nedostatek zubních lékařů v České republice je dlouhodobě upozorňováno. Z údajů získaných za jednotlivé části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa je však patrné, že tato problematika do jisté míry postihuje i ostatní členy uskupení. V euroregionu jako takovém bylo v roce 2008 evidováno celkem 909 aktivních zubních lékařů, což v přepočtu znamená 0,6 dentistů na 1 000 obyvatel. Největší problém při hledání zubního lékaře určitě mají obyvatelé v polské části euroregionu, kde na 1 000 obyvatel připadají pouze 0,3 lékaři. V české části však není situace o moc příznivější a zubní péči zde v průměru zajišťuje 0,5 lékaře na 1 000 obyvatel. Nadprůměrný počet zubních lékařů (ve srovnání s průměrem ERN) tak byl v roce 2008 vykázan pouze v případě německé části euroregionu, kde na 1 000 obyvatel vycházelo 0,9 lékaře.

Zubní lékaři na 1 000 obyvatel k 31. 12. 2008

Zubní lékaři v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Zubní lékaři	
	celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část ¹⁾		
Česká Lípa	47	0,5
Jablonec nad Nisou	44	0,5
Liberec	86	0,5
Semily	44	0,6
Celkem	221	0,5
Německá část		
Bautzen	279	0,8
Görlitz	255	0,9
Celkem	534	0,9
Polská část ²⁾		
Jelenia Góra, město	36	0,4
Bolesławiecki	37	0,4
Jaworski	12	0,2
Jeleniogórski	10	0,2
Kamienogórski	4	0,1
Lubański	15	0,3
Lwówecki	10	0,2
Zgorzelecki	18	0,2
Zlotoryjski	12	0,3
Celkem ³⁾	154	0,3
Euroregion		
Celkem ERN	909	0,6

¹⁾ zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

²⁾ podle hlavního místa pracoviště

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Nemocnice v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Nemocnice	Lůžka	
		celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část ¹⁾			
Česká Lípa	1	525	5,0
Jablonec nad Nisou	2	466	5,2
Liberec	2	1 107	6,6
Semily	3	525	7,0
Celkem	8	2 623	6,0
Německá část			
Bautzen	6	1 840	5,6
Görlitz	7	2 043	7,2
Celkem	13	3 883	6,3
Polská část ²⁾			
Jelenia Góra, město	2	716	8,4
Bolesławiecki	1	192	2,2
Jaworski	1	104	2,0
Jeleniogórski	4	765	12,0
Kamiennogórski	1	162	3,5
Lubański	1	273	4,8
Lwówecki	2	139	2,9
Zgorzelecki	2	987	10,6
Złotoryjski	2	474	10,4
Celkem ³⁾	16	3 812	6,6
Euroregion			
Celkem ERN	37	10 318	6,3

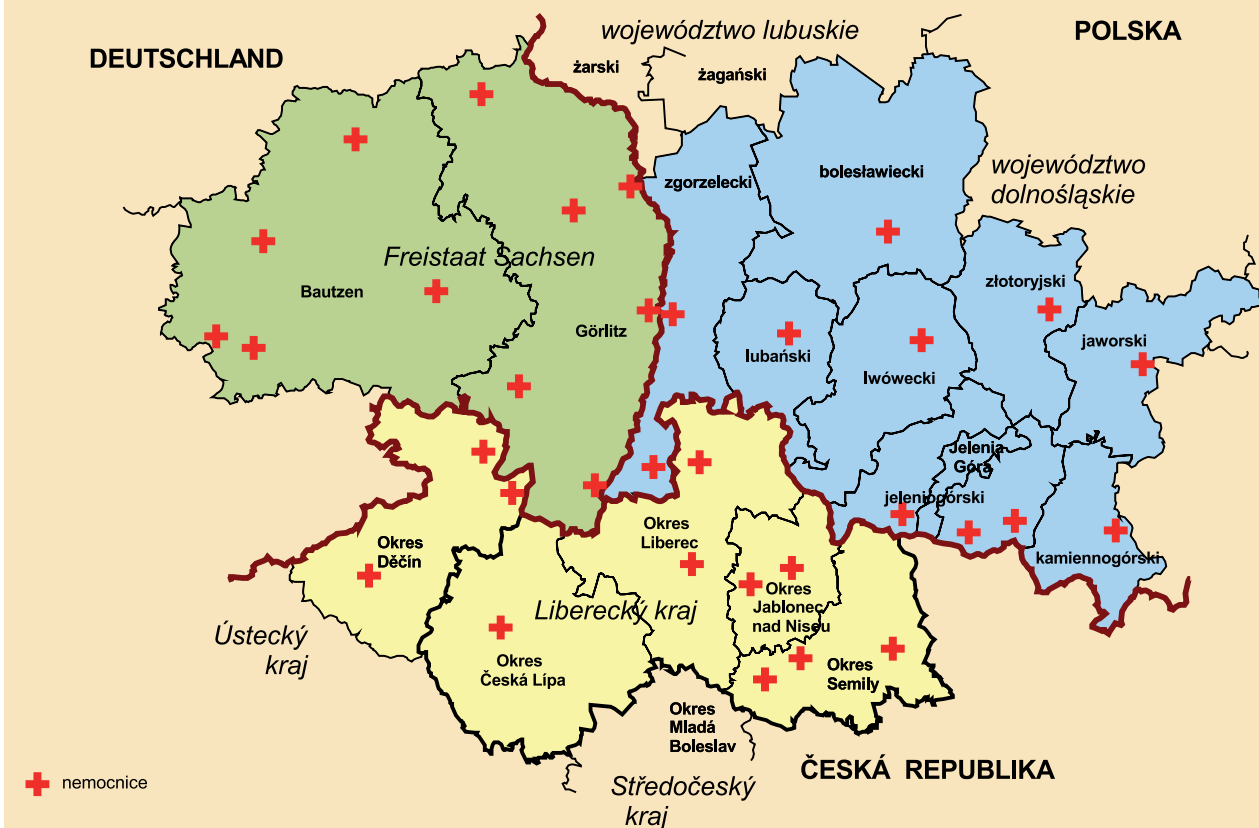
¹⁾ zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

²⁾ stav k 30. 11. 2009; zdroj: okresní úřady

³⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdznica)

Na území Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008 celkově působilo 37 nemocnic – síť nemocnic na polské straně tvořilo 16 zařízení, na německé 13 a na české 8 zařízení. Úhrnná kapacita uvedených zařízení činila 10 318 lůžek (z toho 37,6 % lůžek v německé části a 36,9 % v polské části). Na 1 000 obyvatel euroregionu tedy připadlo 6,3 lůžek. Největším počtem lůžek na 1 000 obyvatel disponovala nemocniční zařízení v polské části euroregionu (6,6 ‰). Na 1 000 obyvatel v německé části euroregionu připadalo 6,3 lůžek, v české části uskupení bylo na 1 000 obyvatel k dispozici 6,0 lůžek.

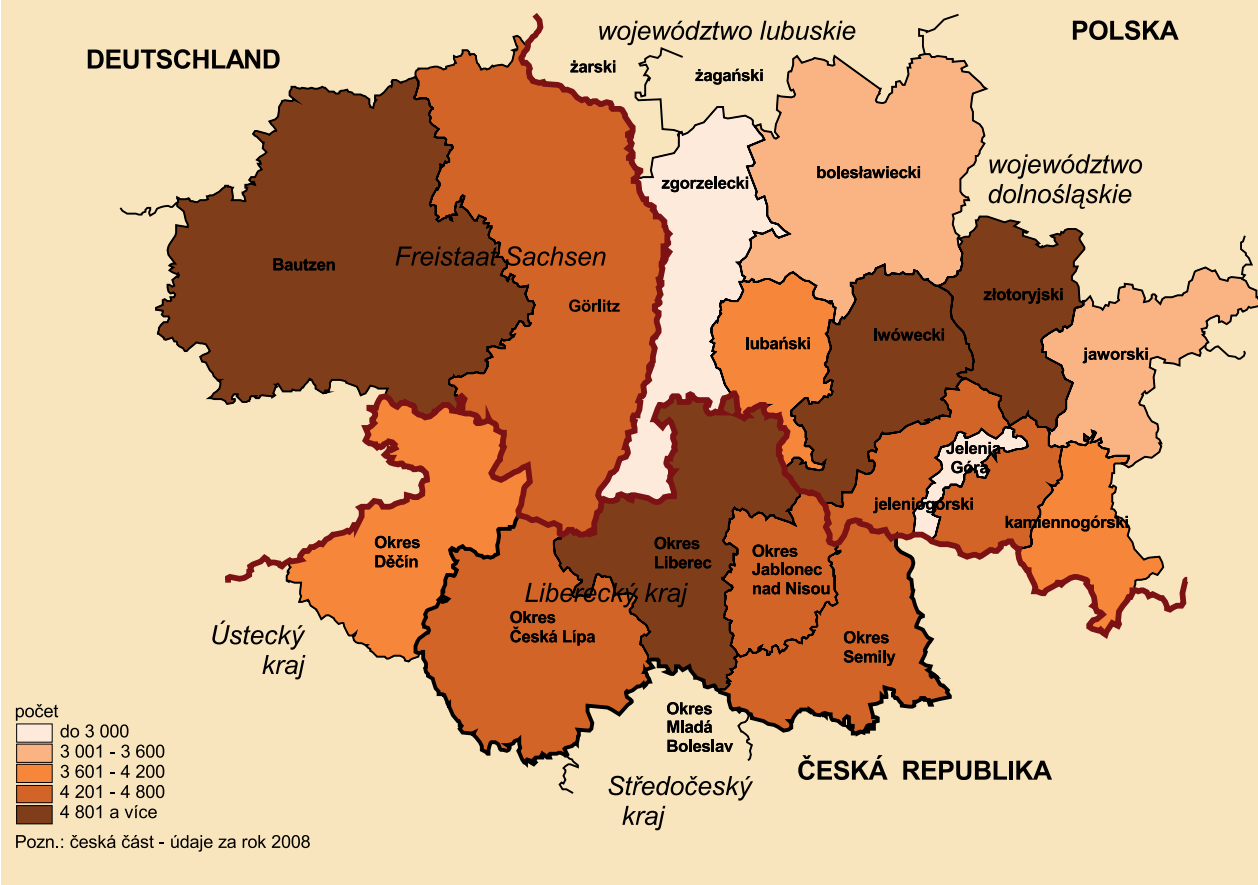
Nemocnice v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Lékařské služby v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008 zajišťovalo 388 zařízení a na 1 lékárnu tak v průměru připadlo 4 208 obyvatel. Situace v české a německé části je velmi podobná, a to i přesto, že v německé části působí větší počet lékařských zařízení než v části české – v prvním případě na 1 lékárnu připadlo 4 789 obyvatel a ve druhém 4 547 obyvatel. Vyšší počet lékáren na polské straně pak způsobil, že na 1 místní lékárnou příslušelo 3 591 obyvatel. Z pohledu jednotlivých okresů byl nepříznivý stav vykázan v lwóweckém okrese, ve kterém na 1 lékárnou připadlo téměř 6 000 obyvatel. Druhým nejhorším okrese byl okres Liberec (5 240 obyvatel na 1 lékárnou), třetím okres zlotoryjski (5 050 obyvatel).

Počet obyvatel na 1 lékárnou k 31. 12. 2008

Léčárny v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Léčárny	Počet obyvatel na 1 léčárnu
Česká část ¹⁾		
Česká Lípa	22	4 711
Jablonec nad Nisou	21	4 277
Liberec	32	5 240
Semily	16	4 666
Celkem	91	4 789
Německá část		
Bautzen	68	4 838
Görlitz	67	4 251
Celkem	135	4 547
Polská část		
Jelenia Góra, město	29	2 944
Bolesławiecki	25	3 554
Jaworski	16	3 235
Jeleniogórski	14	4 554
Kamienogórski	11	4 157
Lubański	14	4 031
Lwówecki	8	5 940
Zgorzelecki	34	2 747
Zlotoryjski	9	5 050
Celkem ²⁾	162	3 591
Euroregion		
Celkem ERN	388	4 208

¹⁾ zdroj: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

²⁾ včetně obce Gozdnic

PŘÍČINY ÚMRTÍ

Zemřelí podle vybraných příčin úmrtí v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008

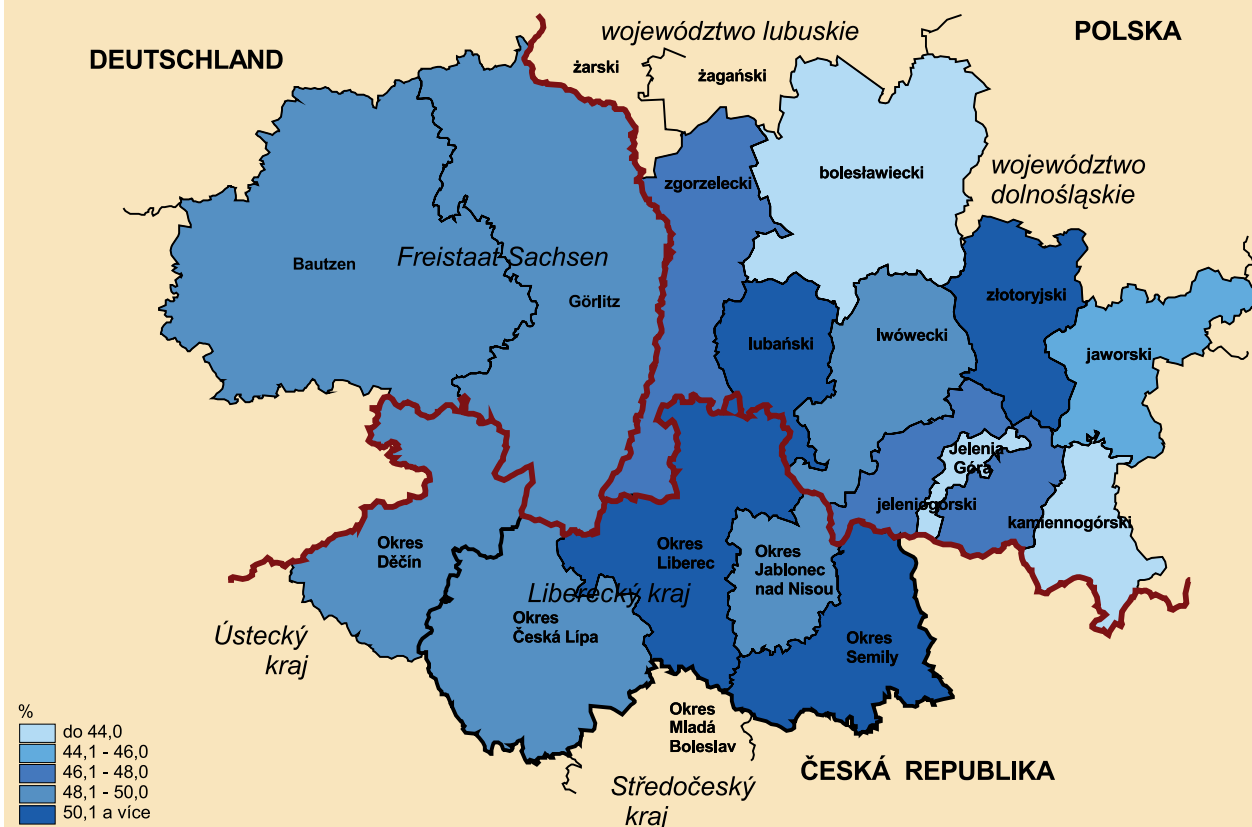
Okres, město s právy okresu, euroregion	Celkem	z toho vybrané třídy příčin úmrtí				
		II. novotvary	IX. nemoci oběhové soustavy	X. nemoci dýchací soustavy	XI. nemoci trávicí soustavy	XX. vnější příčiny nemocnosti a úmrtí
Česká část						
Česká Lípa	962	262	468	58	37	62
Jablonec nad Nisou	891	254	429	52	41	58
Liberec	1 640	475	837	81	63	82
Semily	802	165	483	37	32	33
Celkem	4 295	1 156	2 217	228	173	235
Německá část						
Bautzen	3 718	948	1 804	197	228	177
Görlitz	3 699	932	1 796	188	213	115
Celkem	7 417	1 880	3 600	385	441	292
Polská část ¹⁾						
Jelenia Góra, město	944	259	373	62	47	60
Bolesławiecki	810	234	350	35	32	67
Jaworski	568	149	261	28	25	47
Jeleniogórski	663	149	307	34	38	43
Kamiennogórski	519	139	223	32	18	24
Lubański	602	143	323	23	22	31
Lwówecki	552	115	273	26	27	35
Zgorzelecki	976	253	468	45	48	74
Złotoryjski	481	118	250	18	24	28
Celkem ²⁾	6 115	1 559	2 828	303	281	409

¹⁾ údaje za rok 2007

²⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

Podle 10. revize Mezinárodní statistické klasifikace nemocí a přidružených zdravotních problémů patří nemoci oběhové soustavy dlouhodobě k nejčastějším příčinám úmrtí. Nejvyšší podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy na celkovém počtu zemřelých byl v roce 2008 vykázán na české straně Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa, a to 51,6 %. Německá část zaznamenala 48,5 % úmrtí a polská část 46,2 % úmrtí v důsledku srdečních onemocnění. Obecně platí, že na nemoci oběhové soustavy častěji umírají ženy. Mezi roky 2000 a 2008 se počet zemřelých na nemoci oběhové soustavy snížil jak v české (o 3,1 %), tak i německé části euroregionu (o 9,7 %). Zhoršení situace bylo zjištěno na polské straně – v roce 2007 na nemoci oběhové soustavy zemřelo o 11,7 % osob více než v roce 2000.

Podíl zemřelých na nemoci oběhové soustavy na celkovém počtu zemřelých v roce 2008

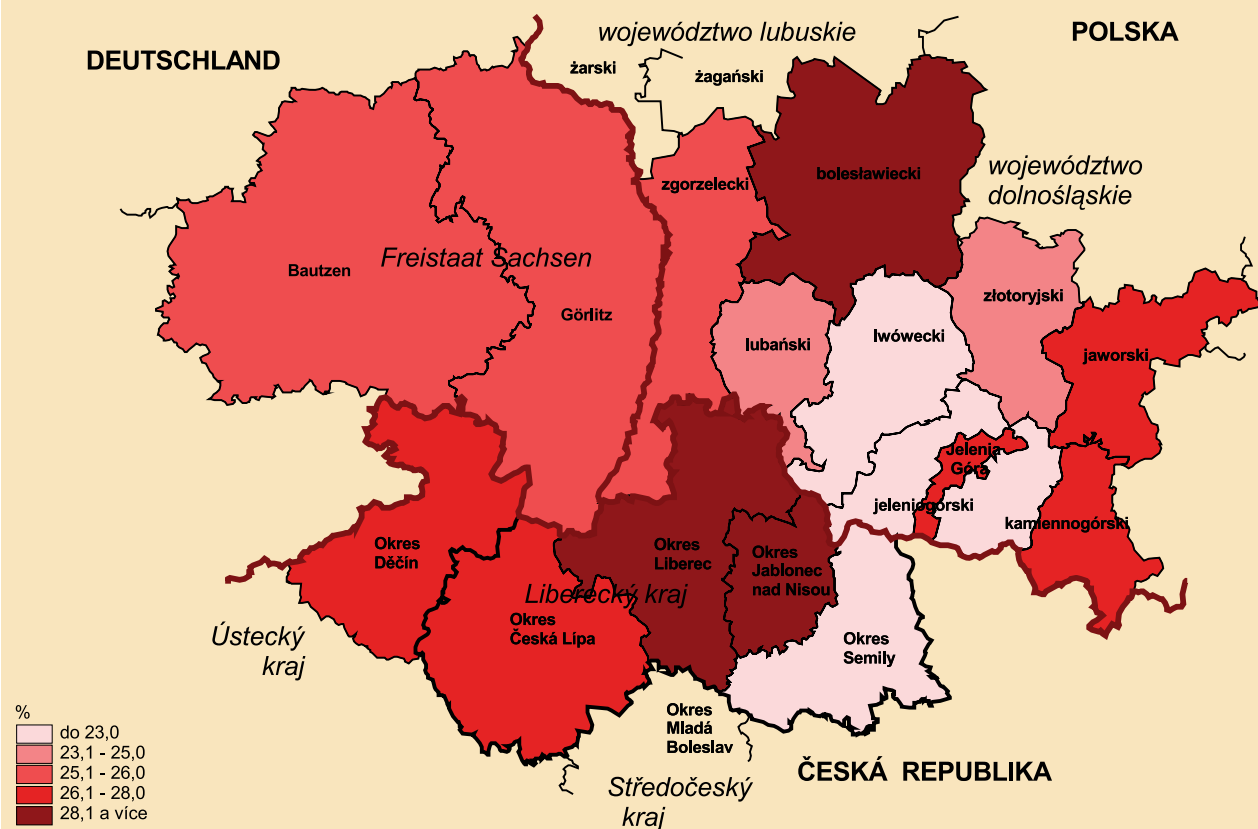

PŘÍČINY ÚMRTÍ

Úmrtí spojená s nádorovými onemocněními (tzv. novotvary) jsou po nemocech oběhové soustavy druhou nejčastější příčinou úmrtí. V roce 2008 v souvislosti s tímto onemocněním zemřelo 1 156 obyvatel české části euroregionu (26,9 % všech zemřelých v této části euroregionu), 1 880 obyvatel německé části (25,3 %) a 1 559 obyvatel polské části (25,5 %). Na rozdíl od nemocí oběhové soustavy podléhají onemocněním na novotvary ve větší míře muži. Z porovnání let 2000 a 2008 vyplývá, že k úbytku počtu zemřelých na nádorová onemocnění ve výši 9,6 % došlo pouze na české straně euroregionu. Naopak v německé a polské části euroregionu se počet zemřelých v důsledku těchto onemocnění navýšil, a to v prvním případě o 6,6 % a ve druhém dokonce o 17,8 %.

Podíl zemřelých na novotvary na celkovém počtu zemřelých v roce 2008

Pozn.: polská část - údaje za rok 2007

Zemřelí podle vybraných příčin úmrtí a pohlaví v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

v %

	2000					2008 ¹⁾				
	II. novotvary	IX. nemoci oběhové soustavy	X. nemoci dýchací soustavy	XI. nemoci trávicí soustavy	XX. vnější příčiny nemocností a úmrtnosti	II. novotvary	IX. nemoci oběhové soustavy	X. nemoci dýchací soustavy	XI. nemoci trávicí soustavy	XX. vnější příčiny nemocností a úmrtnosti
Česká část										
Muži	30,3	45,9	4,5	4,6	8,8	30,2	45,7	5,7	4,0	7,8
Ženy	26,2	55,3	3,9	3,4	5,3	23,4	57,9	4,9	4,0	3,0
Celkem	28,3	50,6	4,2	4,0	7,0	26,9	51,6	5,3	4,0	5,5
Německá část										
Muži	26,7	45,3	5,7	7,5	6,3	29,5	41,3	5,8	7,5	5,2
Ženy	20,9	59,8	4,1	5,0	2,7	21,7	54,8	4,7	4,5	2,8
Celkem	23,5	53,2	4,8	6,1	4,4	25,3	48,5	5,2	5,9	3,9
Polská část ²⁾										
Muži	22,6	39,1	4,7	5,5	10,5	26,4	41,1	5,4	4,9	9,9
Ženy	22,1	47,3	2,9	3,3	4,0	24,5	52,2	4,5	4,2	3,0
Celkem	22,4	42,8	3,9	4,5	7,6	25,5	46,2	5,0	4,6	6,7

¹⁾ polská část - údaje za rok 2007

²⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnic)

ZAŘÍZENÍ SOCIÁLNÍ PÉČE

Zařízení sociální péče v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa k 31. 12. 2008

Okres, město s právy okresu, euroregion	Zařízení sociální péče	Místa	
		celkem	na 1 000 obyvatel
Česká část ¹⁾			
Česká Lípa	42	878	8,4
Jablonec nad Nisou	44	959	10,6
Liberec	75	1 818	10,8
Semily	42	1 058	14,2
Celkem	203	4 713	10,8
Německá část ²⁾			
Bautzen	49	3 276	10,0
Görlitz	66	3 526	12,4
Celkem	115	6 802	11,1
Polská část ³⁾			
Jelenia Góra, město	3	221	2,6
Bolesławiecki	2	48	0,5
Jaworski	3	185	3,6
Jeleniogórski	6	416	6,5
Kamiennogórski	3	153	3,3
Lubański	2	150	2,7
Lwówecki	2	240	5,1
Zgorzelecki	5	398	4,3
Złotoryjski	-	-	-
Celkem ⁴⁾	26	1 811	3,1
Euroregion			
Celkem ERN	344	13 326	8,2

¹⁾ údaje o zařízeních sociální péče bez dětských domovů;

zdroj: Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR a terénní šetření ČSÚ

²⁾ údaje o zařízeních sociální péče k 15. 12. 2007 bez dětských domovů

³⁾ údaje o zařízeních sociální péče bez poručnických léčebných domů

⁴⁾ včetně obce Gozdnic

Sociální péči k 31. 12. 2008 poskytovalo na území okresů Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa 344 zařízení s celkovou kapacitou 13 326 míst. Největší počet zařízení (203 zařízení) se nacházel na území české části euroregionu, 115 zařízení bylo k 15. 12. 2007 evidováno v německé části uskupení, polská strana poskytovala svým obyvatelům sociální služby v rámci 26 zařízení. Nejvyšší relativní kapacitou (tj. počtem míst v přepočtu na 1 000 obyvatel) pak ovšem disponovala sociální zařízení na německé straně euroregionu, a to 11,1 %. Na 1 000 obyvatel české části euroregionu připadalo 10,8 míst v zařízeních sociální péče a shodný počet obyvatel polské části mohl využít jen 3,1 míst.

Místa v zařízeních sociální péče na 1 000 obyvatel k 31. 12. 2008

Pozn.: česká část - údaje bez dětských domovů; německá část - údaje k 15. 12. 2007 bez dětských domovů; polská část - údaje bez poručnických léčebných domů

PRŮMĚRNÝ DŮCHOD

Podobně jako v případě hodnocení mezd, musíme mít i při hodnocení úrovně důchodů v jednotlivých částech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa na paměti jednak rozdílnou metodiku zjišťování, a jednak oficiální kurzy eura zveřejňované Českou národní bankou a Národní polskou bankou. Nejvyšší celkový průměrný důchod v roce 2008 pobírali senioři v německé části euroregionu (751 €). Průměrný důchod penzistů na české straně byl více než 2krát nižší a činil 357 €. V polské části euroregionu dosáhl tzv. průměrný měsíční důchod v systému sociálního zabezpečení mimo pracovníků zemědělství 396 €. Hodnota starobního důchodu v německé části pak činila 834 €, v polské části 416 € a v české části euroregionu 366 €.

Průměrný důchod v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa v roce 2008 ¹⁾

v €

	Celkem	Muži	Ženy
Česká část ²⁾			
Starobní plný důchod	366	404	338
Invalidní plný důchod	357	379	331
Vdovské ³⁾	393	x	393
Vdovecké ³⁾	426	426	x
Sirotčí	190	188	191
Důchody celkem	357	378	345
Německá část ⁴⁾			
Invalidní důchod	663	655	672
Starobní důchod	834	1 059	683
Důchod z důvodu úmrtí v rodině	517	563	272
z toho:			
vdovský důchod	584	584	336
vdovecký důchod	274	666	274
důchod pracovníků ve školství	762	601	770
sirotčí důchod	158	154	171
Důchody celkem	751	847	652
Polská část ⁵⁾			
Průměrný měsíční důchod v systému sociálního zabezpečení mimo pracovníků zemědělství	396	.	.
v tom:			
starobní důchod	416	.	.
invalidní důchod	345	.	.
rodinný důchod (pro rodinu, kterou živí osoba práce neschopná)	375	.	.
Průměrný měsíční důchod pracovníků v zemědělství	272	.	.

¹⁾ přepočten podle středního kurzu ČNB v prosinci 2008 (1 € = 26,106 Kč) a středního kurzu Národní polské banky v roce 2008 (1 € = 3,5166 zł)

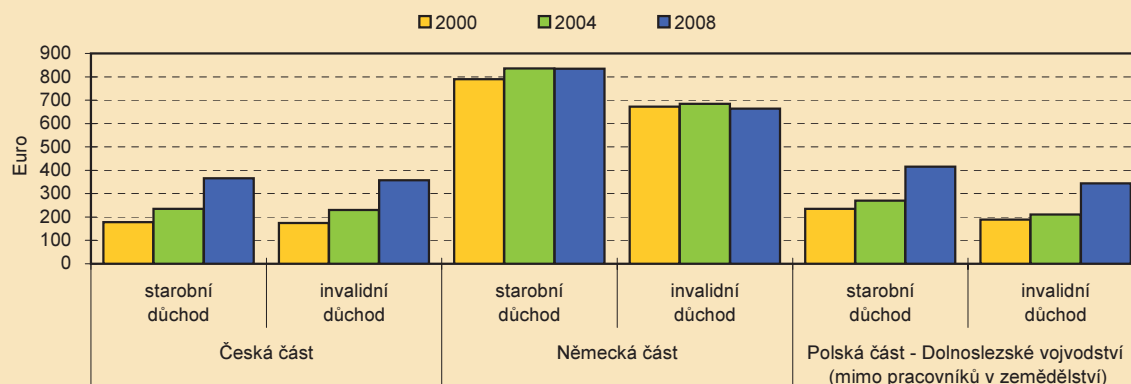
²⁾ stav k prosinci daného roku
zdroj: Česká správa sociálního zabezpečení

³⁾ včetně kombinovaných

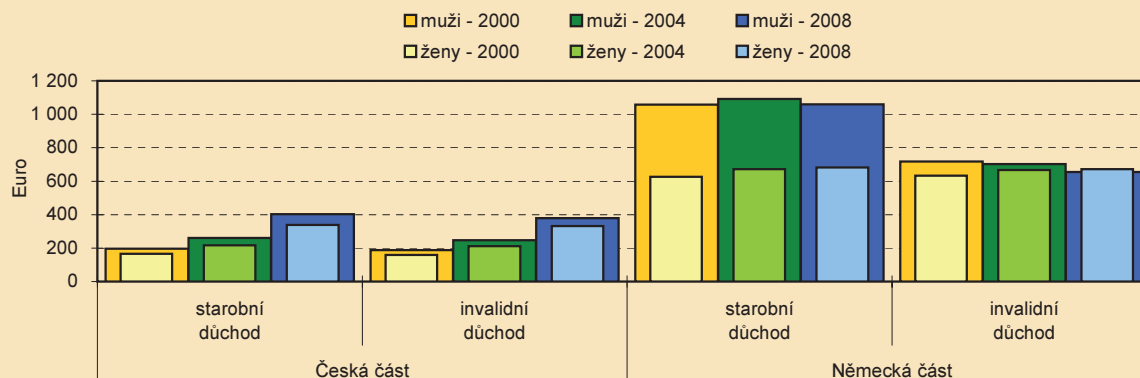
⁴⁾ zdroj: Deutsche Rentenversicherung Bund, statistika německých důchodů

⁵⁾ údaje za Dolnoslezské vojvodství (Województwo dolnośląskie), zdroj: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego

Průměrný důchod v Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Průměrný důchod v české a německé části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa podle pohlaví

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

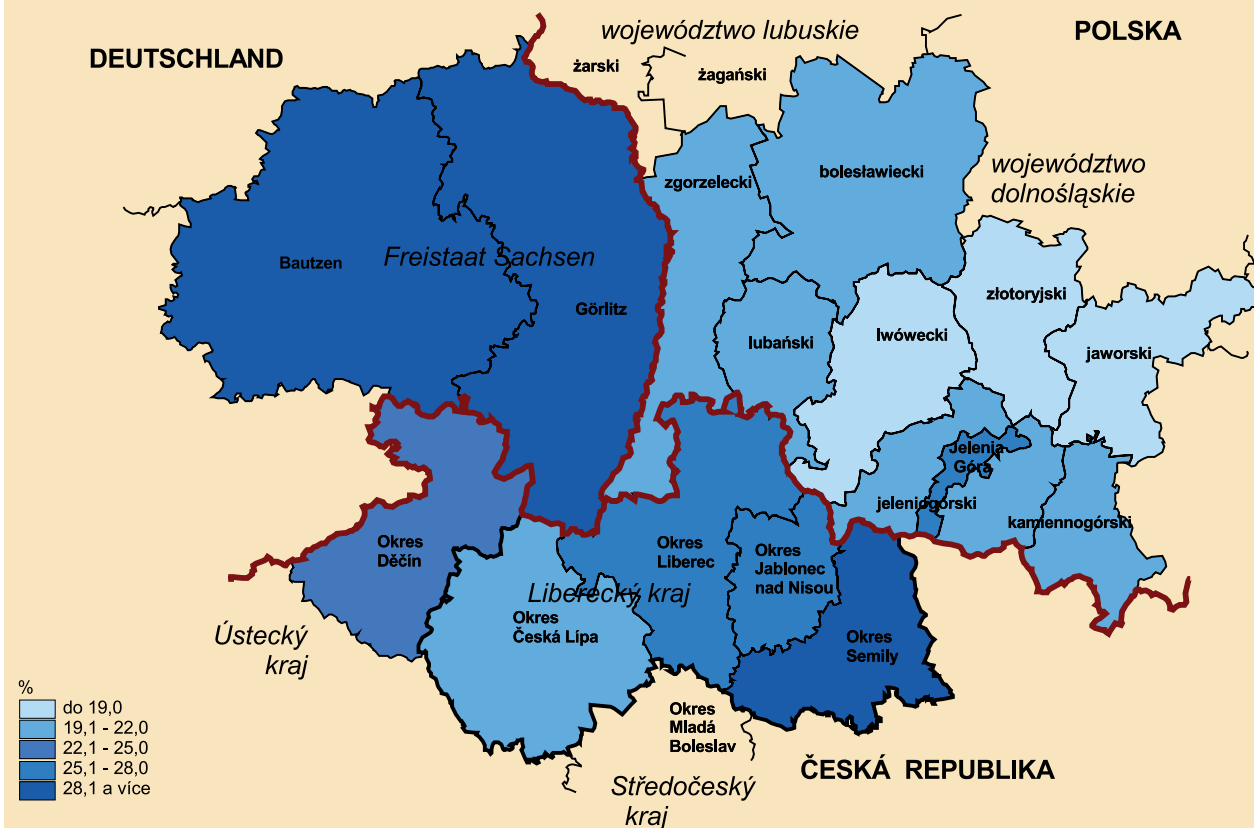
Účast voličů ve volbách do Evropského parlamentu v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa

Okres, město s právy okresu, euroregion	11. - 13. 6. 2004			5. - 7. 6. 2009		
	zapsaní voliči	vydané obálky	volební účast (%)	zapsaní voliči	vydané obálky	volební účast (%)
Česká část						
Česká Lípa	83 626	18 491	22,1	82 777	17 956	21,7
Jablonec nad Nisou	70 782	20 291	28,7	71 889	19 753	27,5
Liberec	128 410	34 364	26,8	134 042	37 102	27,7
Semily	59 892	19 240	32,1	60 697	18 313	30,2
Celkem	342 710	92 386	27,0	349 405	93 124	26,7
Německá část						
Bautzen	289 283	140 087	48,4	278 965	138 498	49,6
Görlitz	252 466	138 498	46,8	240 025	113 071	47,1
Celkem	541 749	278 585	47,7	518 990	251 569	48,5
Polská část						
Jelenia Góra, město	71 985	16 581	23,0	69 954	18 929	27,0
Bolesławiecki	69 608	11 962	17,2	71 252	13 924	19,5
Jaworski	42 236	6 841	16,2	42 638	7 938	18,6
Jeleniogórski	52 639	9 221	17,5	52 797	10 769	20,4
Kamiennogórski	37 996	6 507	17,1	37 441	7 522	20,1
Lubański	47 088	8 204	17,4	46 960	9 058	19,3
Lwówecki	38 642	5 828	15,1	38 696	6 917	17,9
Zgorzelecki	76 817	13 498	17,6	76 932	15 105	19,6
Złotoryjski	36 676	6 302	17,2	36 908	6 782	18,4
Celkem ¹⁾	473 687	84 944	17,9	473 578	96 944	20,5

¹⁾ údaje za jeleniogórski podregion (území euroregionu bez obce Gozdnicza)

Volby do Evropského parlamentu, které proběhly v červnu 2009, se v jednotlivých okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa těšily rozdílnému zájmu voličů. Nejvíce voličů podpořilo kandidáty v okresech německé části euroregionu Bautzen (49,6 %) a Görlitz (47,1 %), přičemž oproti volbám v roce 2004 v těchto okresech účast nevýrazně vzrostla. Naopak nejnížší zájem o volby do Evropského parlamentu byl (obdobně jako v roce 2004) v polských okresech euroregionu. Nejméně voličů přišlo k volbám v okrese lwówecki (17,9 %), złotoryjski (18,4 %), nejvíce ve městě na úrovni okresu Jelenia Góra (27,0 %). Volební účast v jednotlivých okresech české části euroregionu se ve srovnání s rokem 2004 podstatně nezměnila. Procento volební účasti bylo nejnižší v okrese Česká Lípa (21,7 %), nejvyšší v okrese Semily (30,2 %).

Volební účast ve volbách do Evropského parlamentu 5. - 7. června 2009

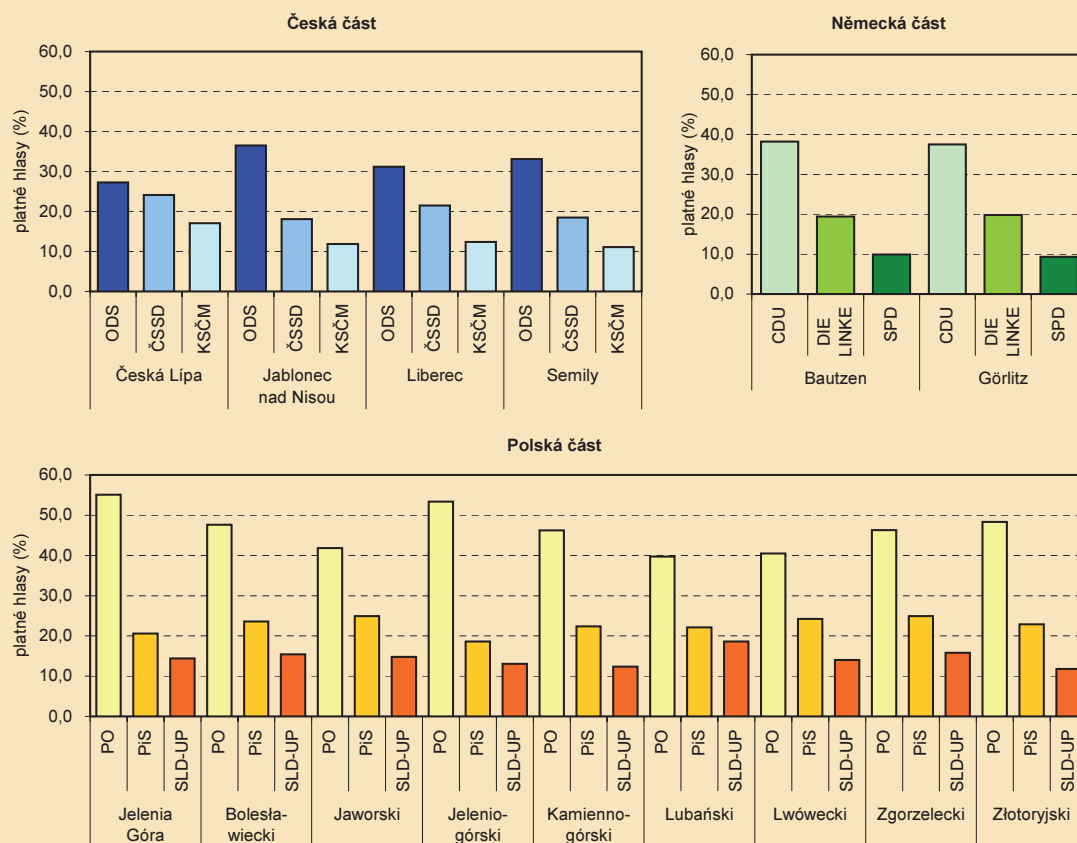

VOLBY DO EVROPSKÉHO PARLAMENTU

Jednoznačné vítězství a zisk 47,7 % hlasů přinesly volby do Evropského parlamentu v roce 2009 v polské části Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa straně Platforma Obywatelska. V české části zvítězila Občanská demokratická strana se ziskem 31,9 % hlasů, v německé části podpořilo nejvíce voličů Christlich Demokratische Union Deutschlands (37,9 %). Oproti volbám v roce 2004 v polské části posílila strana Platforma Obywatelska i strana Prawo i Sprawiedliwość. V české části zaznamenala nárůst hlasů Česká strana sociálně demokratická, přesto však na vítěznou Občanskou demokratickou stranu ztratila více než 10 %. V německé části euroregionu nevýrazný úbytek voličů zaznamenala Christlich Demokratische Union Deutschlands a strana Die Linke a Sozialdemokratische Partei Deutschlands vykázala nárůst.

Vítězné strany ve volbách do Evropského parlamentu 5. - 7. června 2009

Vítězné strany ve volbách do Evropského parlamentu v okresech Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa 5. - 7. června 2009

Okres, město s právy okresu, euroregion	Vítězné strany					
	první		druhá		třetí	
	strana	%	strana	%	strana	%
Česká část						
Česká Lípa	ODS	27,3	ČSSD	24,1	KSČM	17,1
Jablonec nad Nisou	ODS	36,5	ČSSD	18,1	KSČM	11,9
Liberec	ODS	31,2	ČSSD	21,5	KSČM	12,4
Semily	ODS	33,1	ČSSD	18,5	KSČM	11,1
Německá část						
Bautzen	CDU	38,2	DIE LINKE	19,4	SPD	9,9
Görlitz	CDU	37,5	DIE LINKE	19,8	SPD	9,3
Polská část						
Jelenia Góra, město	PO	55,1	PiS	20,6	SLD-UP	14,4
Bolesławiecki	PO	47,6	PiS	23,6	SLD-UP	15,4
Jaworski	PO	41,8	PiS	24,9	SLD-UP	14,8
Jeleniogórski	PO	53,4	PiS	18,6	SLD-UP	13,1
Kamiennogórski	PO	46,2	PiS	22,4	SLD-UP	12,4
Lubański	PO	39,7	PiS	22,1	SLD-UP	18,6
Lwówecki	PO	40,5	PiS	24,2	SLD-UP	14,0
Zgorzelecki	PO	46,3	PiS	24,9	SLD-UP	15,8
Złotoryjski	PO	48,3	PiS	22,9	SLD-UP	11,8

ODS - Občanská demokratická strana
 ČSSD - Česká strana sociálně demokratická
 KSČM - Komunistická strana Čech a Moravy
 CDU - Christlich Demokratische Union Deutschlands
 DIE LINKE
 SPD - Sozialdemokratische Partei Deutschlands
 PO - Platforma Obywatelska
 PiS - Prawo i Sprawiedliwość
 SLD - UP - Sojusz Lewicy Demokratycznej - Unia Pracy

Okresy Euroregionu Neisse-Nisa-Nysa grafy, kartogramy

Vydal:

Euroregion Nisa regionální sdružení
Tř. 1. máje 858/26, 460 01 Liberec III
www.ern.cz, www.neisse-nisa-nysa.org

Zpracoval:

Český statistický úřad Liberec
Nám. Dr. Ed. Beneše 26, 460 01 Liberec 1
www.liberec.czso.cz

Autorský kolektiv:

Ondřej Beneš
Mgr. Karla Hackelová
Ing. Ladislav Knap
Ing. Hana Reslová
Bc. Stanislava Riegerová
Ing. Dagmar Scholzeová

ve spolupráci s pracovníky:

Statistického zemského úřadu Svobodného státu Sachsen v Kamenz
Statistického úřadu Wrocław – pracoviště Jelenia Góra
Krajského úřadu Libereckého kraje

Grafický návrh, obálka:

Jiří Chalupa

Tiskárna J.I.M. Liberec

Vydání první

Náklad 500 ks

Neprodejné

Projekt je spolufinancován z ERDF
(Evropského fondu regionálního rozvoje
Fond mikroprojektů Cíl 3 OPPS 2007-2013)
prostřednictvím Euroregionu Nisa
„Překračujeme hranice“